ΤΑ ΔΙΑΣΥΜΜΑΧΙΚΑ ΧΡΕΗ *

ΥΠΟ

ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Τὰ Διασυμμαχικὰ Χρέη δὲν ἐδημιουργήθησαν οὔτε ἐγεννήθησαν συγχρόνως μὲ τὴν ἔκρηξιν τοῦ μεγάλου πολέμου. Διότι ἦτο φυσικὸν οἱ διάφοροι τόσον τακτικοὶ ὅσον καὶ ἔκτακτοι πόροι τῶν ἐμπολέμων, οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὰς ἐσωτερικὰς αὐτῶν ἀγοράς, νὰ ἐξαρκέσουν διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν πρώτων μηνῶν ἂν μὴ καὶ τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ πολέμου. Πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὰ τεράστια εἰς χρυσὸν ἀποθέματα τὰ ὁποῖα εἶχον ἀπὸ καιροῦ συγκεντρώσει τὰ διάφορα Κράτη ἐπὶ τῇ προοπτικῇ τοῦ πολέμου, εἴτε ὑπὸ μορφὴν Πολεμικοῦ Θησαυροῦ εἴτε ὑπὸ μορφὴν καλυμμάτων τῶν ἐκδοτικῶν αὐτῶν Τραπεζῶν. Καὶ ἀκόμη τὴν θαυμασίαν λειτουργίαν τῆς πιστωτικῆς των ὀργανώσεως, ἡ ὁποία ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς μεγαλειτέρους τοὐλάχιστον ἐκ τῶν ἐμπολέμων νὰ ἐκδώσουν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἐσωτερικάς των ἀγορὰς Δάνεια ὁλοκλήρων δισεκατομμυρίων. Ἦτο λοιπὸν φυσικὸν ἡ ἀνάγκη ὅπως οἱ Σύμμαχοι καταφύγουν εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τόνωσιν τῶν οἰκονομικῶν των πόρων νὰ γεννηθῇ βραδύτερον.

Δὲν εἶναι ὅμως ἀληθὲς, ὅτι καὶ ἡ πρώτη ἀφορμὴ τῆς δημιουργίας τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐξάντλησις τῶν συμμαχικῶν ἀγορῶν τοῦ Ἐσωτερικοῦ. Διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι καὶ μετὰ τὴν γένεσιν τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν, τόσον διαρκοῦντος τοῦ πολέμου ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχήν, οἱ πόροι τῶν ἐσωτερικῶν ἀγορῶν τῶν Συμμάχων ἐστάθησαν ἱκανοὶ νὰ τροφοδοτήσουν τὰ Δημόσια Χρέη αὐτῶν, καὶ τὰ Πάγια καὶ τὰ Κυμαινόμενα, μὲ μεγάλα ποσὰ τὰ ὁποῖα δὲν βέβαιον ἦσαν μὲν ἀρκετὰ διὰ τὴν μέχρι τέλους διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος πάντως ὅμως θὰ ἦσαν ἱκανὰ νὰ συντηρήσουν τὰ οἰκονομικὰ τῶν Συμμάχων ἐπ' ἀρκετὸν ἀκόμη διάστημα χωρὶς οὗτοι νὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπευθυνθοῦν πρὸς τὰς ἀγορὰς τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἡ πρώτη λοιπὸν αἰτία τῆς δημιουργίας τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν δὲν ὀφείλεται εἰς λόγους δημοσιονομικούς. Ἡ βαθυτέρα ἀνάγκη, ἡ ὁποία ὤθησε τοὺς Συμμάχους εἰς τὸ νὰ ζητήσουν τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξωτερικῶν

(*) Διάλεξις εἰς τὴν Ἑταιρείαν τῶν Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν (20 Μαρτίου 1928).

ἀγορῶν ἐγεννήθη κυρίως ἀπὸ ἕνα λόγον ἀφορῶντα τὴν ἐθνικὴν καὶ ὄχι τὴν δημοσίαν αὐτῶν οἰκονομίαν. Ἐγεννήθη δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἅμα τῇ ἐκκρήξει τοῦ πολέμου ἀπότομον διατάραξιν καὶ μετ' ὀλίγον τελείαν ἀνατροπὴν τοῦ ἐμπορικοῦ των ἰσοζυγίου καὶ γενικώτερον τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν.

Ἦτο δηλαδὴ φυσικὸν ἡ ἄμεσος ἐπιστράτευσις τόσων ἑκατομμυρίων, ἀνηκόντων μάλιστα εἰς τὰς κατ' ἐξοχὴν παραγωγικὰς τάξεις, καὶ ἡ συνεπείᾳ αὐτῆς γενικὴ χαλάρωσις, εἰς μερικοὺς δὲ μάλιστα κλάδους τελεία νέκρωσις τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς, νὰ ἐπιφέρουν μίαν ἀπότομον ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς. Αἱ Κυβερνήσεις ἐξ ἄλλου, πιεζόμεναι ὑπὸ τῶν τεραστίων ἀναγκῶν πολεμικοῦ ὑλικοῦ, ἔβλεπαν ἑαυτὰς ὑποχρεωμένας νὰ μετατρέψουν τὰς διαφόρους βιομηχανίας εἰς πολεμικὰς τοιαύτας, στερούμεναι τοιουτοτρόπως μιᾶς παραγωγῆς ἱκανῆς εἴτε πρὸς κάλυψιν μέρους τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ εἴτε πρὸς ἀνταλλαγὴν μὲ ἄλλα ὑπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ παραγόμενα προϊόντα. Ἐνῷ δὲ τοιουτοτρόπως ἡ παραγωγὴ ἔβαινεν ἐλαττουμένη ἡ κατανάλωσις ἀντιθέτως ηὔξανε καταπληκτικῶς. Ἡ συντήρησις τῶν στρατευμάτων, ἡ σπατάλη τοῦ πολεμικοῦ ὑλικοῦ, αἱ διαρκῶς αὐξανόμεναι ἀνάγκαι καυσίμων ὑλῶν διὰ τὰς μεταφορᾶς καὶ τὰς νέας πολεμικὰς βιομηχανίας, αὐτὴ τέλος ἡ συντήρησις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Χώρας, στερηθέντος αἰφνηδίως τῶν κυριωτέρων εἰδῶν καταναλώσεως, ἐδημιούργουν καθημερινῶς ἕνα τεράστιον κενὸν τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καλυφθῇ παρὰ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς εἰσαγωγῆς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν.

Τοιουτοτρόπως ὅμως τὸ ἔλλειμμα τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἰσοζυγίου καθίστατο ἀναπόφευκτον. Ἂν δὲ ὁ Πόλεμος κατέστη δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ κατὰ τοὺς πρώτους τρεῖς ἢ τέσσαρας μῆνας κυρίως μὲ τοὺς πόρους τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐγκαίρως ὅμως ἐγένετο ἀντιληπτὸν ὅτι οὔτε ἡ ὁλοσχερὴς ἐξάντλησις τῶν πόρων αὐτῶν οὔτε καὶ ἡ πλέον φειδωλὴ διαρροὴ πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ χρυσοῦ, τοῦ συναλλάγματος καὶ τῶν διαφόρων ἀξιῶν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ καλύψῃ τὸ τεράστιον αὐτὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου καὶ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας ἑνὸς ἀγῶνος τοιαύτης ἐκτάσεως καὶ διαρκείας. Ἄλλως τε ἡ διαρροὴ αὕτη ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ ἦτο ἄσκοπος θὰ ἀπέβαινε συγχρόνως καὶ μοιραία διὰ τὴν τύχην τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος καὶ τῆς ἐν γένει κρατικῆς πίστεως. Τὰ διάφορα ταῦτα ἀποθέματα χρυσοῦ, συναλλάγματος καὶ ἀξιῶν ἔπρεπε τοὐναντίον νὰ διαφυλαχθοῦν αὐστηρῶς διότι μόνον τοιουτοτρόπως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ μία ἐγγύησις πρὸς ἐπίτευξιν Πιστώσεων ἢ ἔκδοσιν Δανείων εἰς τὸ Ἐξωτερικόν. Πράγματι δὲ καὶ τοιουτοτρόπως ἐχρησιμοποιήθησαν ἀφ' ἧς πλέον ἐγένετο ἀντιληπτὸν τὸ μέγεθος καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ ἀγῶνος.

Ὁ συνήθης τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπιτυγχάνονται Δάνεια ἢ Πιστώσεις ἀπὸ τὸ Ἐξωτερικὸν εἶναι ὡς γνωστὸν ἢ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου Κράτους διαπραγμάτευσις μετὰ τῶν Τραπεζῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ, καθὼς συνέβη ἐσχάτως καὶ μὲ τὸ ἰδικόν μας τριμερὲς Δάνειον. Ἔχουν δηλαδὴ αἱ Πιστώσεις ἢ τὰ Δάνεια ταῦτα ἕνα αὐτηρῶς ἐμπορικὸν χαρακτῆρα ἀδιαφόρως ἂν ὁ δανειζόμενος δὲν εἶναι εἷς ἁπλοῦς ἰδιώτης ἀλλ' ἓν Κράτος. Ὑπὸ τὴν μορφὴν

δὲ αὐτὴν πράγματι τὴν καθαρῶς δηλαδὴ ἐμπορικήν, ἤρχισε δανειζομένη ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Πολέμου πρώτη ἡ Γαλλία διὰ τῆς τοποθετήσεως Ἐντόκων Κυβερνητικῶν Γραμματίων εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγοράν. Ἡ Ἀγγλία, καίτοι ἐμπόλεμος, δὲν εἶχε καμμίαν ἀντίρρησιν εἰς τὴν τοιαύτην χρησιμοποίησιν τῆς χρηματιστικῆς τῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τῆς Γαλλίας, χάρις εἰς τὴν γνωστὴν οἰκονομικήν της ἀντοχὴν καὶ τὴν ἀξιοθαύμαστον πιστωτικήν της ὀργάνωσιν.

Ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1915 μεσολαβεῖ ἕνα γεγονός, τὸ ὁποῖον ἀναγκάζει τὴν Ἀγγλίαν νὰ περιορίσῃ τὰ Συμμαχικὰ αὐτὰ Δάνεια ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν καθαρῶς ἐμπορικήν των μορφήν. Λόγῳ δηλαδὴ τῶν μεγάλων ἀγορῶν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς Ἀμερικανικὰς ἀγορὰς ἡ ἀγγλικὴ λίρα ἀρχίζει νὰ κάμπτεται ἔναντι τοῦ Δολλαρίου. Τὸν Ἰανουάριον δὲ τοῦ 1915 ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις εὑρίσκεται ἀναγκασμένη νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἕνα μέρος τῶν εἰς χρυσὸν ἀποθεμάτων της διὰ νὰ σταματήσῃ τὴν πτῶσιν τῆς λίρας. Καὶ πρὸ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου ἕνα νέον σύστημα σταθεροποιήσεως τῆς λίρας καὶ συγχρόνως ἐξευρέσεως πιστώσεων διὰ τοὺς ἄλλους Συμμάχους ἐξευρίσκεται. Διὰ τῆς ἐν Παρισίοις γενομένης συμφωνίας τῆς 5 Φεβρουαρίου 1915 ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ρωσία ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως διὰ διαφόρων ἀποστολῶν χρυσοῦ εἰς Νέαν Ὑόρκην ὑποστηρίξουν τὴν σταθεροποίησιν τῆς λίρας εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν ἀγοράν, ἔναντι δὲ τούτου ἡ Ἀγγλία δέχεται ὅπως συνεχισθῇ ἡ εἰς τὴν ἀγορὰν της τοποθέτησις βραχυπροθέσμων ὁμολογιῶν τῆς Γαλλίας. Συγχρόνως αἱ Κυβερνήσεις Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἀναλαμβάνουν τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως δανείσουν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Ρωσσικὴν Κυβέρνησιν τὸ ποσὸν 50 ἑκατ. λιρῶν, πληρωτέων ἐκ τοῦ πρώτου Δανείου, τὸ ὁποῖον ἡ τελευταία αὕτη θὰ ἐτοποθέτει εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν ἀγοράν. Τέλος αἱ τρεῖς αὗται Κυβερνήσεις συμφωνοῦν, ὅπως ἀναλάβουν ἀπὸ κοινοῦ τὸ βάρος τῆς ἀπ' εὐθείας χρηματικῆς ἐνισχύσεως τῶν μικροτέρων ἐκ τῶν Συμμάχων καὶ ὅσων ἀκόμη θὰ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ ἐξέλθουν τῆς οὐδετερότητος παρὰ τὸ πλευρόν των.

Τοιουτοτρόπως τίθενται αἱ βάσεις μιᾶς στενωτέρας οἰκονομικῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν Συμμάχων, μιᾶς, οὕτως εἰπεῖν, οἰκονομικῆς αὐτῶν ἀλληλεγγύης. Οἱ διὰ τοῦ πολέμου ἐπιδιωκόμενοι κοινοὶ σκοποὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθοῦν μόνον διὰ μιᾶς ἁπλῆς συνεργασίας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ὅλα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτουν οἱ μὲν καὶ ὅλοι οἱ πόροι οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἀφθονώτεροι εἰς τὰς χώρας τῶν δὲ ἀρχίζουν νὰ ρίπτωνται χωρὶς κανένα δισταγμὸν εἰς τὴν πλάστιγγα τῆς νίκης (1).

---

(1). Ὁ Lloyd George ὁμιλῶν ἐνώπιον τῆς βουλῆς τῶν Κοινοτήτων ἐπὶ τῆς Συμφωνίας τῆς 5 Φεβρουαρίου 1915 ἐξηγεῖ κατὰ τὸν ἑξῆς ἐμπνευσμένον πράγματι τρόπον τὸ πνεῦμα τῆς συμμαχικῆς αὐτῆς ἀλληλεγγύης: «Εἰς ἕνα μεγάλον πόλεμον, ὅπως ὁ παρών, ἡ συμμαχία ἔχει τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἑκάστη Χώρα ὑποχρεοῦται νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα ὅλους τοὺς πόρους της, οἱασδήποτε φύσεως καὶ ἂν εἶναι. Ὁ πόλεμος

Καὶ ἡ οἰκονομικὴ αὕτη ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν Συμμάχων δὲν σταματᾷ μέχρις ἐκεῖ. Διότι μετ' ὀλίγον ἡ Γαλλία βλέπουσα ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ χρηματαγορὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς διαρκῶς αὐξανομένας ἀνάγκας της καὶ ὅτι συγχρόνως τὸ φράγκον ἀρχίζει νὰ κάμπτεται τόσον ἔναντι τοῦ Δολλαρίου ὅσον καὶ τῆς λίρας εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ συνάψῃ νέαν συμφωνίαν μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως τὴν 30 Ἀπριλίου 1915. Διὰ τῆς συμφωνίας ταύτης ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀνοίξῃ ἐπ' εὐθείας εἰς τὴν Γαλλικὴν μίαν πίστωσιν 42 ἑκατομ. λιρῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν ταύτης διὰ τὰς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ ἀγοράς της. Ἀντιθέτως ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ μεταφέρῃ εἰς Λονδῖνον καὶ νὰ πωλήσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας χρυσὸν ἀξίας 20 ἑκατ. λιρῶν. Αἱ ἀνάγκαι ὅμως τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διὰ τὰς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀγοράς της ὑπολογίζονται εἰς 6 ἑκατ. λιρῶν κατὰ μῆνα. Εἶναι λοιπὸν προφανὲς ὅτι αἱ διὰ τῆς νεωτέρας ταύτης συμφωνίας ἐπιτευχθεῖσαι πιστώσεις μόλις καλύπτουν τὰς ἀνάγκας τῶν ἀμέσως προσεχῶν μηνῶν. Διὰ τοῦτο τὴν συμφωνίαν ταύτην διαδέχεται ἄλλη τὴν 8 Φεβρουαρίου 1916 καὶ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐπακολουθεῖ ἑτέρα ὑπογραφεῖσα εἰς τὸ Καλαὶ τὴν 24 Αὐγούστου 1916 διὰ τῶν ὁποίων ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις δέχεται νὰ ἐξακολουθῇ ἀνοίγουσα νέας πιστώσεις ἀπ' εὐθείας καὶ ἔναντι ἰσοπόσων Ἐντόκων Γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, τὴν φορὰν δὲ αὐτὴν ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταφορᾶς ἢ πωλήσεως χρυσοῦ, ἄνευ δηλαδὴ οὐδενὸς ἐμπορικοῦ ἀνταλλάγματος, ὑπὸ μορφὴν καθαρᾶς συμμαχικῆς ἐνισχύσεως.

Καὶ ἡ Ἀγγλικὴ αὕτη ἐνίσχυσις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν Γαλλίαν. Διὰ διαφόρων Συμβάσεων καὶ Συμφωνιῶν χορηγοῦνται ἀνάλογοι Πιστώσεις, ὑπὸ τὴν ἰδίαν δὲ πάντοτε μορφήν, κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν Ρωσσίαν, Σερβίαν καὶ Βέλγιον καὶ ἀργότερον εἰς τὴν Ἰταλίαν, Πορτογαλλίαν, Ρουμανίαν καὶ Ἑλλάδα. Τὸ σύνολον τῆς οἰκονομικῆς ταύτης ἐνισχύσεως τοῦ Συμμαχικοῦ ἀγῶνος ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ὑπολογίζεται τὴν 1 Ἰανουαρίου 1925 εἰς 1.396 ἑκατ. λιρῶν, συμπεριλαμβανομένων δὲ καὶ τῶν τόκων εἰς 2.062 ἑκ. λιρῶν (1).

Συγχρόνως καὶ ἡ Γαλλία δὲν ἀρκεῖται εἰς τὸ νὰ δανείζεται μόνον. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχικὴν σύμβασιν τῆς 5 Ἰανουαρίου 1915 εἶναι ὑποχρεωμένη

δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διαξαχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς μιᾶς περιωρισμένης εὐθύνης. Ἂν μία ἐκ τῶν συμμάχων Χωρῶν διαθέτει περισσότερα στρατεύματα ἀπὸ μίαν ἄλλην ὑποχρεοῦται νὰ τὰ παρατάξῃ ὅλα ἐναντίον τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ χωρὶς νὰ ἐξετάζῃ ἂν οἱ ἄλλοι σύμμαχοι πρὸς τὸ παρὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβάλλουν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα. Ἐπίσης ἂν μία ἄλλη Χώρα δύναται νὰ διαθέσῃ ἕνα μεγάλον στόλον ἢ μεγάλους πόρους εἰς κεφάλαια εἴτε πιστώσεις ὀφείλει νὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ ὅλους μέχρις ἐξαντλήσεως χάριν τοῦ κοινοῦ σκοποῦ, ἀδιάφορον ἂν αἱ ἄλλαι Χῶραι εἶναι ἢ δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ παράσχουν τὴν αὐτὴν συμβολήν». (Parliamentary Debates Commons, 1915, P. 913).

(1) Ὁ κάτωθι πίναξ δίδει μίαν κατὰ προσέγγισιν ἀναλυτικὴν εἰκόνα εἰς ἑκατομμύρια λιρῶν τῶν ποσῶν αὐτῶν. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὰ ποσὰ ταῦτα δὲν συμπεριλαμβάνονται αἱ πρὸς τὸ Βέλγιον χορηγηθεῖσαι πιστώσεις, αἱ ὁποῖαι δυνάμει τοῦ 232 τῆς

νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ρωσσίας τὸ βάρος τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν μικροτέρων Συμμάχων. Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Ρωσσίας δὲν ἐπιτρέπει τὴν εἰς ἀκέραιον ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τῆς συμφωνίας ταύτης ὑποχρεώσεών της, ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις εὑρίσκεται ὑποχρεωμένη εὐθὺς σχεδὸν ἐξ ἀρχῆς ὄχι μόνον νὰ αὐξήσῃ τὴν ἀναλογίαν τῶν πρὸς τοὺς μικροτέρους Συμμάχους χορηγήσεων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν Ρωσσίαν νὰ ἐνισχύσῃ. Τοιουτοτρόπως τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τῆς Γαλλίας χορηγηθεισῶν εἰς τὰς Συμμάχους Κυβερνήσεις πιστώσεων ὑπολογίζεται τὴν 30· Ἰουνίου 1924 μετὰ τῶν τόκων εἰς Γαλλικὰ Φράγκα 15.133.074.000 (1).

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ἡ Ρωσσία δανείζει τοὺς μικροτέρους Συμμάχους περὶ τὰ 200 ἐκ. λιρῶν ἀργότερον δὲ καὶ ἡ Ἰταλία περὶ τὰ 20 ἐκ. λιρῶν, τοιουτοτρόπως δὲ ἀρχίζει νὰ σχηματίζεται τὸ ἀρκετὰ πολύπλοκον ἐκεῖνο σύμπλεγμα Πιστώσεων καὶ Δανείων μεταξὺ τῶν Συμμάχων Κυβερνήσεων, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνοσεν συνήθως ὑπὸ τὸν γενικὸν ὁρισμὸν Διασυμμαχικὰ Χρέη.

Ἀλλὰ τὰ Διασυμμαχικὰ ταῦτα Χρέη διαφέρουν οὐσιωδῶς ἀπὸ τὰ συνήθη χρέη, τῶν ὁποίων τὸν ἐμπορικὸν χαρακτῆρα ἐτονίσαμεν ἀνωτέρω. Καὶ ἡ διαφορὰ ἐμφανίζεται τόσον εἰς τὴν μορφὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν οὐσίαν. Διαφέρουν πρῶτον διότι δὲν πρόκειται περὶ Δανείων, τὰ ὁποῖα μία Κυβέρνησις τοποθετεῖ εἰς χρηματιστικὴν τινα ἀγορὰν μέσῳ ὡρισμένου Τραπεζίτου, ἀλλὰ περὶ προεξοφλήσεως ἐντόκων γραμματίων μιᾶς Κυβερνήσεως παρ' ἄλ-

---

συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν ἐπιβαρύνουν τὴν Γερμανίαν:

Προκαταβολαὶ Ἀγγλίας πρὸς Συμμάχους μέχρι 1 Ἰανουαρ. 1925

	Κεφάλαιον	Τόκοι	Σύνολον
Γαλλία	452	186	638
Ἰταλία	379	197	576
Σερβία	22	7	29
Ρουμανία	17	9	26
Πορτογαλλία	15	7	22
Ἑλλὰς	16	5	21
Σύνολον	901	411	1.312
Ρωσσία	495	255	750
	1.396	666	2,062

(Ἴδε σχετικὴν ἀνακοίνωσιν Churchil εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ἐν Parlementares Debates Commons, voe 180. p. 2185—6).

(1). Τὸ ποσὸν τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον πλὴν τῶν πιστώσεων συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἀξία τοῦ χορηγηθέντος εἰς τοὺς συμμάχους Πολεμικοῦ ὑλικοῦ, ἀναλύεται ὡς ἑξῆς:

λης ἐκ τῶν πόρων τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς τελευταίας ταύτης. Τὰ γραμμάτια ταῦτα εἶναι ὑποχρεωτικῶς ἀνανεώσιμα, δὲν ἔχουν δηλαδὴ ἐμπορικὸν χαρακτῆρα δυνάμενα νὰ τοποθετηθοῦν παρὰ τοῦ Δανειστοῦ εἰς μίαν οἱανδήποτε χρηματαγορὰν ὡς αἱ συνήθεις ἐμπορικαὶ ἀξίαι, καὶ ἡ ὑπηρεσία των δὲν ἐκτελεῖται. Τέλος τὰ Δάνεια ταῦτα δὲν συνάπτονται πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἰδίων συμφερόντων τοῦ Χρεώστου, ἀλλὰ πρὸς ἐπίτευξιν κοινῶν μετὰ τοῦ Πιστωτοῦ σκοπῶν, ὑπὸ τὴν πίεσιν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κινδύνου καὶ ἀποτελοῦν ἀσφαλῶς ἕνα ἐνιαῖον σύνολον μετὰ τῶν διαφόρων πολιτικῶν εἴτε στρατιωτικῶν Συμβάσεων αἱ ὁποῖαι συνήφθησαν μεταξὺ τῶν Συμμάχων διαρκοῦντος τοῦ Πολέμου. Ἔχουν δηλαδὴ ἕνα σαφῆ πολιτικὸν χαρακτῆρα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξετασθοῦν μεμονωμένως καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι τὰ ἐδημιούργησαν. Αὐτὴ ἄλλως τε ἡ Συμμαχικὴ συμφωνία τοῦ Φεβρουαρίου 1915, ἡ ὁποία ἔθεσε τὰς πρώτας βάσεις τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας τῶν Συμμάχων καθορίζει ρητῶς εἰς τὸ ἄρθρον 2ον ὅτι «αἱ τρεῖς Σύμμαχοι Δυνάμεις, Ἀγγλία, Γαλλία, καὶ Ρωσσία, θέλουσιν ἀναλάβει ἀπὸ κοινοῦ καὶ κατ' ἴσα μερίδια τὸ βάρος τῶν προκαταβολῶν, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἢ πρόκειται νὰ γίνουν εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν Χωρῶν τῶν μαχομένων παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Τριπλῆς Συνεννοήσεως ἢ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν διατεθειμέναι νὰ ἔξέλθουν τῆς οὐδετερότητος πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν.» Χαρακτηρίζει δηλαδὴ τὴν τοιαύτην μεταξὺ Συμμάχων οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ὡς μίαν ὑποχρέωσιν χαρακτῆρος καθαρῶς πολιτικοῦ ἔναντι τῆς συμμετοχῆς τῶν ἄλλων χωρῶν εἰς τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα.

	Γαλλικαὶ Πιστώσεις πρὸς Συμμάχους	
Ρωσσία	(Πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως)	6.028.3000.000
Ρωσσία	(Διάφοροι Ἐπαναστατικαὶ Κυβερνήσεις)	490.000.000
Βέλγιον		3.067.295.009
Σερβία		1.738.566.000
Ρουμανία		1.132.000.000
Ἑλλὰς		537.514.000
Πολωνία		895.400.000
Τσεχοσλοβακία		542.200.000
Ἰταλία		350 273.000
Πορτογαλλία		9.000.000
Ἐσθονία		3.500.000
Λεττονία		9.000.000
Λιθουανία		2.300.000
Οὐγγαρία		800.000
Αὐστρία		331.926 000
		15.133.074.000

Αἱ εἰς ξένα νομίσματα Πιστώσεις ὑπολογίζονται εἰς Γαλλικὰ Φράγκα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῆς 30 Ἰουνίου 1924.

(Inventaire de la situation financière de la France au début de la 13è lègislature, p. 175).

Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ χαρακτῆρος τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν εἶναι προφανὲς, ὅτι τὰ τεράστια ταῦτα, ποσὰ τὰ ὁποῖα δανείζει ἡ Ἀγγλία πρὸς τοὺς ἄλλους Συμμάχους εἴτε ἀμέσως εἴτε, ἐμμέσως καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς Γαλλίας, θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐξευρεθοῦν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τοὺς πόρους τῆς ἐσωτερικῆς της ἀγορᾶς ἂν καὶ ἡ Ἀγγλία δὲν συνῆπτεν δάνεια καὶ δὲν ἐπετύγχανε τὸ ἄνοιγμα διαφόρων πιστώσεων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἰδίως εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ἡ Ἀμερικὴ ὅμως μέχρι τοῦ 1917 κρατεῖ μίαν αὐστηρὰν οὐδετερότητα. Ἑπομένως τὰ Δάνεια καὶ αἱ Πιστώσεις ποῦ ἐπιτυγχάνονται εἰς τὰς χρηματαγοράς της παρὰ τῶν Συμμάχων μέχρι τῆς εἰσόδου της εἰς τὸν Πόλεμον δὲν ἔχουν καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ Διασυμμαχικὰ Χρέη. Ἔχουν δηλ. ἕνα ἀναμφισβήτητον ἐμπορικὸν χαρακτῆρα καὶ διὰ τοῦτο ἡ διαπραγμάτευσις των γίνεται μετὰ ἰδιωτικῶν Τραπεζῶν καὶ ὄχι μετὰ τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως καὶ συγχρόνως ἡ ὑπηρεσία των διεξάγεται κανονικῶς ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς συνάψεώς των.

Ἀνέρχονται δὲ τὰ τοιουτοτρόπως συναφθέντα ὑπὸ τῶν Συμμάχων Δάνεια εἰς μεγάλα ποσά. Μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς εἰσόδου τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν Πόλεμον ἡ Ἀγγλία ἔχει δανεισθεῖ ἀπὸ τὰς Ἀμερικανικὰς ἀγορὰς 1.065 ἑκ., ἡ Γαλλία 558 ἑκ. καὶ ἡ Ρωσσία 136 ἑκ. Δολλάρια. Εἰς ταῦτα δὲ δὲν συμπεριλαμβάνονται καὶ διάφοροι πιστώσεις τὰς ὁποίας διεπραγματεύθησαν ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν Τραπεζῶν οἱ ἐνδιαφερόμενοι Ἀμερικανοὶ Βιομήχανοι πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διοχετεύσεως τῆς παραγωγῆς των εἰς τοὺς ἐμπολέμους Συμμάχους.

Ἀλλὰ πρὸς ἐπίτευξιν τῶν πιστώσεων τούτων ἀπὸ τὴν Ἀμερικανικὴν ἀγορὰν οἱ Σύμμαχοι ἀναγκάζονται νὰ ὑποβληθοῦν εἰς μεγάλας θυσίας. Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1917 ὑπολογίζεται, ὅτι ἔναντι τῶν ὡς ἄνω Πιστώσεων ἀνερχομένων περίπου εἰς 2 δισεκ. Δολλάρια αἱ ὑπὸ τῶν Συμμάχων ἐνεργηθεῖσαι μέχρι τότε ἀποστολαὶ χρυσοῦ εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὑπερβαίνουν τὸ 1 δισεκ. Δολλάρια, δηλαδὴ τὰ δύο περίπου τρίτα τοῦ συνόλου τῶν εἰς χρυσὸν ἀποθεμάτων των. Καὶ αἱ ἀνάγκαι πολεμικοῦ ὑλικοῦ καὶ διαφόρων εἰδῶν αὐξάνουν συνεχῶς, ἐνῷ συγχρόνως τὸ τέλος τοῦ Πολέμου δὲν φαίνεται προσεγγίζον. Ἡ συνέχισις λοιπὸν τῆς τεραστίας αὐτῆς οἰκονομικῆς προσπαθείας ἐμφανίζεται πλέον προβληματικὴ ὅταν ἡ εἴσοδος τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν Πόλεμον ἔρχεται νὰ ἐξαγάγῃ τοὺς Συμμάχους ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον.

Καθὼς ἦτο ἐπόμενον ἡ Ἀμερικανικὴ ἐπέμβασις ἐπιφέρει μίαν ὁριζικὴν μεταβολὴν εἰς τὰς μέχρι τοῦδε μεθόδους τῆς οἰκονομικῆς συνεργασίας τῶν Συμμάχων. Ἡ Ἀμερικὴ ἀντικαθιστᾷ τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὸν ρόλον τοῦ Τραπεζίτου τῶν Συμμάχων, ἀναλαμβάνουσα ὄχι μόνον νὰ παρέχῃ πιστώσεις ἀπ' εὐθείας πρὸς τὰς Κυβερνήσεις, πρὸς κάλυψιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀγορῶν των, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως νὰ προβαίνῃ ἡ ἰδία εἰς ἀπ' εὐθείας παραγγελίας πρὸς τοὺς Ἀμερικανοὺς Βιομηχάνους διὰ τὸ ἀναγκαιοῦν εἰς ὅλους πολεμικὸν ὑλικόν. Διάφοροι Διασυμμαχικαὶ Ἐπιτροπαὶ συνιστῶνται τόσον ἐν Ἀμερικῇ

ὅσον καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τὴν κατανομὴν τῶν ὑλικῶν αὐτῶν μεταξὺ τῶν Συμμάχων καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ἑκάστου, συγχρόνως δὲ καὶ διὰ τὴν κατανομὴν τῶν στοιχειωδεστέρων εἰδῶν καταναλώσεως ὡς π. χ. σίτου, ἀνθράκων, πετρελαίου.

Αἱ Σύμμαχοι Χῶραι συγχωνεύονται τρόπον τινὰ εἰς μίαν οἰκονομικὴν ὀντότητα νέαν καὶ ἄγνωστον μέχρι τοῦδε τροφοδοτουμένην ἀπὸ ἕνα κοινὸν Ταμεῖον. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ οἰκονομικὴ μεταξὺ τῶν Συμμάχων ἀλληλεγγύη ἔχει φθάσει εἰς τὴν μεγαλειτέραν ἔντασιν. Ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἀμερικανοὶ Γερουσιασταὶ ψηφίζοντες εἰς τὸ Κογκρέσσον τὰς ἀναγκαιούσας εἰς τοὺς Συμμάχους των πιστώσεις διακηρύττουν κατὰ τὸν πλέον ἐνθουσιώδη καὶ εἰλικρινῆ συγχρόνως τρόπον, ὅτι ἐφ' ὅσον δυστυχῶς τὰ στρατεύματα τῆς Ἀμερικῆς δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμα νὰ συμμετάσχουν εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῶν ἐμπολέμων Συμμάχων παρὰ τῆς Ἀμερικῆς δὲν ἔχει πλέον τὴν ἔννοιαν μιᾶς ἁπλῆς διευκολύνσεώς των, ἀλλ' ἑνὸς τρόπου συμμετοχῆς τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν Πόλεμον, μιᾶς εἰσφορᾶς της εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα (¹).

Τὴν 14 Ἀπριλίου καὶ τὴν 27 Σεπτεμβρίου 1917 ψηφίζονται ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Κογκρέσσου δύο Νόμοι, οἱ περίφημοι Liberty Bond Acts, διὰ τῶν ὁποίων ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ συνάψῃ δύο Δάνεια καὶ ἐκ τοῦ προϊόντος αὐτῶν νὰ ἀνοίξῃ Πιστώσεις μέχρις 7 δισεκ. Δολλαρίων. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο αὐξάνεται βραδύτερον εἰς 10 δισεκ. Δολλαρίων διὰ δύο τροποποιήσεων τῶν σχετικῶν Νόμων. Τοιουτοτρόπως δὲ ἀρχίζει ἐκ νέου λειτουργῶν ὁ μηχανισμὸς τῶν Διασυμμαχικῶν χρεῶν. Αἱ διάφοροι Σύμμαχοι

---

¹). Ὁ βουλευτὴς Fitzerald (Democrat) εἶπεν ἐπὶ λέξει: «Θὰ ἐψήφιζα εὐχαρίστως τὴν παροχὴν διπλασίων ἀπὸ τὰς ζητουμένας πιστώσεις ὅπως διατεθοῦν ὑπὲρ τῶν Συμμάχων Κυβερνήσεων ἂν μὲ αὐτὸ ἐπρόκειτο νὰ κερδίσωμεν τὸν πόλεμον ἀποφεύγοντες συγχρόνως νὰ θυσιάσωμεν τὸ αἷμα τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Δὲν συμμερίζομαι δὲ καθόλου τὴν ἀντίληψιν, ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα πρόκειται νὰ μᾶς ἐπιστραφοῦν. Τοῦτο ἐλάχιστα μᾶς ἐνδιαφέρει ἂν πρόκειται τοιουτοτρόπως νὰ διαφυλάξωμεν τὸ αἷμα τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ». Ὁ Βουλευτὴς Mann (Republican) εἶπεν ἐπίσης: «Δὲν εἴμεθα δυστυχῶς ἕτοιμοι νὰ ἀποστείλωμεν τὰ στρατεύματά μας εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ἀλλ' ὑπάρχει ἕνας ἄλλος τρόπος συμμετοχῆς μας εἰς τὸν πόλεμον. Καὶ ὁ μοναδικὸς αὐτὸς τρόπος διὰ νὰ μὴ καταλήξῃ ἡ εἰσοδός μας εἰς τὸν πόλεμον νὰ λάβῃ πλατωνικὴν μορφὴν εἶναι νὰ θέσωμεν τοὺς οἰκονομικούς μας πόρους εἰς τὴν διάθεσιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι σήμερον πολεμοῦν πράγματι κατὰ τῶν ἐχθρῶν μας». Καὶ ὁ Γερουσιαστὴς Cummings ἐπλειοδότησεν ὡς ἑξῆς: «Ψηφίζω εὐχαρίστως ὑπὲρ τῆς παροχῆς τῶν χρημάτων αὐτῶν εἰς τὰς συμμάχους χωρὶς οὔτε κἂν νὰ σκέπτωμαι περὶ ἐπιστροφῆς της, ὁποτεδήποτε καὶ ὑφ' οἱασδήποτε συνθήκας. Θὰ ἤθελα τὸ ποσὸν ἢ ὅτι δήποτε ἄλλο χρειασθεῖ ἀκόμη νὰ θεωρηθῇ ὡς μία συμβολή μας κατὰ τὴν κρίσιμον ταύτην φάσιν τοῦ πολέμου».

[New-York Times, October 28, 1925, Editorial].

Κυβερνήσεις παραδίδουν εἰς τὸν Ἀμερικανικὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἔντοκα γραμμάτια των καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος τοὺς ἀνοίγει διαφόρους πιστώσεις πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀγορῶν των. Τὰ γραμμάτια ταῦτα ἀνταλλάσσονται βραδύτερον κανονικῶς μὲ ὁμολογίας κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μακρᾶς προθεσμίας, οἱ δὲ τόκοι των πληρώνονται ἀπὸ τάς ἑκάστοτε ἀνοιγομένας νέας πιστώσεις, δημιουργουμένου τοιουτοτρόπως ἑνὸς ἀληθοῦς συστήματος συνθέτου τόκου. Βοηθοῦντος δὲ καὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἀφειδοῦς ἢ μᾶλλον κυριολεκτικῶς σπατάλου χρησιμοποιήσεως κάθε εἴδους ὑλικοῦ, ποῦ ἐπεκράτησε κατὰ τὸν Πόλεμον, ὁ ἀπολογισμὸς τῆς οἰκονομικῆς ταύτης ἐνισχύσεως τῶν Συμμάχων παρὰ τῆς Ἀμερικῆς ἐξογκοῦται τεραστίως ἀνερχόμενος εἰς 9.434.774.829.24 Δολλάρια ἐξ ὧν πλέον τῶν 7 δισεκ. εἰς μόνην τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν (1).

Τοιουτοτρόπως τὸ σύμπλεγμα τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν λαμβάνει νέαν μορφήν. Ἡ Ἰταλία, Σερβία, Ρουμανία, Ἑλλὰς καὶ τὸ Βέλγιον εἶναι ὀφειλέται μεγάλων ποσῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν ἐνῷ συγχρόνως αἱ τελευταῖαι αὗται εἶναι ὀφειλέται τῆς Ἀμερικῆς. Εὔλογος λοιπὸν εἶναι ἡ ἅμα τῇ λήξει τοῦ πολέμου συγκέντρωσις τῆς προσοχῆς ὅλων τῶν Συμμάχων ἐπὶ τῆς στάσεως τῆς Ἀμερικῆς ἀπέναντι τῶν κυριωτέρων της ὀφειλετῶν Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας. Διότι, ἂν αἱ τελευταῖαι αὗται ἀναγκασθοῦν νὰ ἀναγνωρίσουν τὰ πρὸς τὴν Ἀμερικὴν χρέη των, εἶναι φυσικὸν νὰ ἐπιδιώξουν καὶ τὸν κανονισμὸν τῶν πρὸς αὐτὰς χρεῶν τῶν ἄλλων Συμμάχων.

---

(1). Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀναλύεται ὡς ἑξῆς:

Βέλγιον	347.691.566.23
Κοῦβα	8.575.000.00
Τσεχοσλοβακία	61.256.209.74
Γαλλία	2.950.762.938.19
Ἀγγλία	4.169.318.358.44
Ἑλλὰς	15.000.000.00
Ἰταλία	1.648.034.050.90
Λιβέρια	26.000.00
Ρουμανία	28.205.819.52
Ρωσσία	1877.29.750.00
Σερβία	26.175.139.22
Σύνολον	9.434.774.829.24

(Report of the Servitary of the Treasury, 1920, p. 55—56) Σημειωτέον, ὅτι τὰ ποσὰ ταῦτα ἀντιπροσωπεύουν μόνον τὸ Κεφάλαιον ἄνευ τῶν τόκων καὶ ὅτι συγχρόνως εἰς ταῦτα δὲν συμπεριλαμβάνονται αἱ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν χορηγηθεῖσαι πιστώσεις διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν ἢ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου καταστροφῶν ἢ τέλος τῶν ἀγορῶν τῶν ἐμπορικῶν stocks ὑπὸ τῶν συμμάχων, αἱ ὁποῖαι πιστώσεις φέρουν ἕνα σαφῆ ἐμπορικὸν χαρακτῆρα.

Ἡ λύσις δηλαδὴ τοῦ προβλήματος τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν ἔχει πλέον μετατεθῆ εἰς χεῖρας τῆς Ἀμερικῆς.

Δυστυχῶς αἱ περιστάσεις καὶ αἱ συνθῆκαι δὲν εἶναι πλέον αἱ αὐταὶ μὲ τὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Πολέμου. Οἱ ἐνθουσιασμοὶ καὶ οἱ κίνδυνοι ἔχουν πλέον παρέλθει καὶ τὸ πρακτικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐν συνδυασμῷ μὲ ἕνα ἀναμφισβήτητον ἰδεαλισμὸν συμπληρώνει τὴν ψυχολογικὴν σύνθεσιν τῶν Ἀγγλοσαξωνικῶν λαῶν, τὸ πρακτικὸν λοιπὸν πνεῦμα ἀρχίζει νὰ ὑπερισχύῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ πολέμου λογαριασμῶν.

Τοιουτοτρόπως κατὰ τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Εἰρήνης σημειώνονται τὰ ἑξῆς δύο γεγονότα στενωτάτην ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν. Τὸ πρῶτον εἶναι ἡ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Συμμάχων ἀνάληψις τῶν ἐξόδων τοῦ πολέμου, δεδομένου ὅτι σύμφωνα μὲ τοὺς περιφήμους 14 ὅρους τοῦ Προέδρου Wilson ἡ Γερμανία δὲν δύναται νὰ καταδικασθῇ εἰς οὐδεμίαν πολεμικὴν ἀποζημίωσιν ἀλλὰ μόνον εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν ποὺ ἐπροξένησεν εἰς ἰδιωτικὰς περιουσίας. Τὸ δεύτερον εἶναι ἡ δήλωσις τοῦ Ἀμερικανοῦ τῶν Οἰκονομικῶν Rathbone ὅτι δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ δεχθῇ οὐδεμίαν συζήτησιν περὶ Διασυμμαχικῶν Χρεῶν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Εἰρήνης καθόσον ταῦτα ἀποτελοῦν ζήτημα ἀφορῶν ἀποκλειστικῶς τὸν Ἀμερικανὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἡ ἀπειλὴ συγχρόνως, ὅτι οὐδεμία πίστωσις θὰ ἐδίδετο πλέον εἰς οἱανδήποτε Σύμμαχον Κυβέρνησιν εὐνοοῦσαν σχέδιον ἀκυρώσεως, παγιοποιήσεως ἢ νέας κατανομῆς τῶν χρεῶν αὐτῶν. (1)

Ἡ στάσις αὕτη τῆς Ἀμερικῆς ἀπέναντι τοῦ ζητήματος τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν συνεχίζεται μέχρι τοῦ τέλους τῆς Συνδιασκέψεως καὶ μὲ ἐλαφρὰς ἑκάστοτε τροποποιήσεις ἀποτελεῖ τὴν κεντρικὴν γραμμὴν τῆς πολιτι-

---

(1). Ἡ δήλωσις αὕτη τοῦ Assistant-Secretary of the Treasury γενομένη εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 8 Μαρτίου 1919 εἰς ἀπάντησιν προτάσεως τῆς Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς Ἀντιπροσωπείας ὅπως ἡ Συνδιάσκεψις ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος τῶν Διασυμμαχικῶν χρεῶν καὶ προσπαθήσῃ νὰ ἐξεύρῃ ἕνα τρόπον δικαιοτέρας αὐτῶν κατανομῆς μεταξὺ τῶν «Συμμάχων» ἔχει κατὰ λέξιν ὡς ἑξῆς: «Θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ σᾶς γνωρίσω κατὰ τὸν πλέον κατηγορηματικὸν τρόπον, ὅτι τὸ Ἀμερικανικὸν Ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει περιβληθῆ κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Κογρέσσου μὲ ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐν σχέσει πρὸς τὰ παραχωρηθέντα εἰς ξένας Κυβερνήσεις Δάνεια, δὲν θὰ συγκατατεθῇ ποτὲ εἰς τὸ νὰ γίνῃ οἱαδήποτε συζήτησις εἴτε εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Εἰρήνης εἴτε ἀλλαχοῦ ἐπὶ οἱουδήποτε σχεδίου ἢ συμφωνίας περὶ ἀκυρώσεως, παγιοποιήσεως ἢ νέας κατανομῆς τῶν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν εὑρισκομένων ὁμολογιῶν τῶν ξένων Κυβερνήσεων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐλπίζω, ὅτι θὰ ἐκτιμήσετε ὡς δικαίαν τὴν πρόθεσιν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως παύσῃ χορηγοῦν νέας πιστώσεις εἰς οἱανδήποτε Σύμμαχον Κυβέρνησιν εὐνοοῦσαν σχέδιον τοῦ ὁποίου ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο νὰ καταστήσῃ ἀβεβαίαν τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως ἐξόφλησιν τῶν προκαταβολῶν αὐτῶν. (A. Tardieu, La Paix, Paris, 1921. p. 380).

κῆς της. Οἱ δὲ Σύμμαχοι ἔχοντες τότε ἀπόλυτον ἀνάγκην ὅπως αἱ Ἀμερικανικαὶ Πιστώσεις συνεχισθοῦν, ἀνίκανοι δὲ νὰ ἀντιμετωπίσωσι καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν περίπτωσιν τῆς ἐκ τῶν ἰδίων πόρων συντηρήσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ πληθυσμοῦ ἂν αἱ πιστώσεις διακοποῦν ἀναγκάζονται νὰ ὑποχωρήσουν.

Μία μόνον ἐξαίρεσις γίνεται εἰς τὴν ὁποίαν ἄλλως τε οἱ Ἀμερικανοὶ συγκατατίθενται χωρὶς πολλὰς δυσκολίας. Προκειμένου δηλαδὴ περὶ τοῦ Βελγίου, τοῦ ὁποίου ἡ οὐδετερότης παρεβιάσθη κατὰ τὸν γνωστὸν ἀναίτιον καὶ σκληρὸν τρόπον ἡ Συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν καθώρισεν εἰς τὸ ἄρθρον 232, ὅτι ὅλα τὰ Δάνεια τὰ ὁποῖα συνῆψε τοῦτο μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀνακωχῆς παρὰ τῶν Συμμάχων Κυβερνήσεων θέλουσιν ἐπιβαρύνει τὴν Γερμανίαν ἀνεξαρτήτως τῆς ὑποχρεώσεώς της πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐπανορθώσεων. Τὰ πρὸς τοὺς Συμμάχους δηλαδὴ χρέη τοῦ Βελγίου ἀκυροῦντα ἐπιβαρυνομένης τῆς Γερμανίας διὰ τὴν πληρωμήν των. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη λαμβάνει χαρακτῆρα καθαρῶς πλατωνικὸν προκειμένου περὶ τῶν χρεῶν τοῦ Βελγίου πρὸς τὴν Ἀμερικὴν δεδομένου ὅτι ὀλίγους μῆνας βραδύτερον ἡ Ἀμερικανικὴ Γερουσία διὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους ἀρνεῖται νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν Συνθήκην τῶν Βερσαλλιῶν. Τοιουτοτρόπως δὲ τὸ Βέλγιον ἀναγκάζεται καὶ αὐτὸ μὲ τὴν σειράν του, ἀργότερον κατὰ τὴν παγιοποίησιν τῶν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν χρεῶν του νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐκ τοῦ ἄρθρου 232 δικαιωμάτων του καὶ νὰ δεχθῇ συμβιβαστικῶς τὴν πληρωμὴν μόνον τῶν κεφαλαίων τῶν μέχρι τῆς ἀνακωχῆς συναφθέντων Δανείων του ἐν Ἀμερικῇ, χαρισθέντων τῶν τόκων.

Τοιουτοτρόπως ἐχάθη μία ἐξαιρετικὴ διὰ τοὺς Συμμάχους εὐκαιρία ὅπως τὸ ζήτημα τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν ἐξετασθῇ διαρκούσης τῆς Συνδιασκέψεως τῆς Εἰρήνης ὄχι δηλαδὴ ὡς ζήτημα ἀφορῶν ἀποκλειστικῶς τὸν Ἀμερικανὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ συγχρόνως μέσα εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς ἐγκαρδιότητος καὶ ἀλληλεγγύης, τὴν ὁποίαν ἐξηκολούθουν ἀκόμη νὰ διατηροῦν αἱ ἀναμνήσεις τῶν κοινῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν. Ἄλλως τε οἱ κυριώτεροι ἐκ τῶν ἐνδιαφερομένων Συμμάχων καὶ ἰδίως ἡ Γαλλία ἐξηκολούθουν ἀκόμα νὰ πιστεύουν, ὅτι αἱ Γερμανικαὶ ἐπανορθώσεις θὰ ἦσαν ἱκαναὶ νὰ καλύψουν καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς Ἀμερικανικὰς ἀπαιτήσεις. Le Boche payera ἦτο τὸ τότε σύνθημα ὅλων τῶν ἐν Γαλλίᾳ ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων κύκλων. Καὶ ἐχρειάσθη νὰ παρέλθουν ὁλόκληρα ἔτη διὰ νὰ γίνῃ πλέον ἀντιληπτόν, ὅτι ἡ πρὸς πληρωμὴν ἱκανότης τῆς Γερμανίας ἦτο κατ' ἀνάγκην περιωρισμένη καὶ ὅτι οἱ διάφοροι «ἀστρονομικοὶ ἀριθμοὶ» καθὼς τοὺς ἐκωνόμασαν οἱ Σύμμαχοι κατήρτιζαν ἐκιμελῶς εἰς τὰ πρωτόκολλα, συμβάσεις καὶ συμφωνίας των πιθανὸν μὲν νὰ ἐκάλυπτον εἰς ἀκέραιον τὰς ἐναντίον τῆς Γερμανίας ἀπαιτήσεις των πάντως ὅμως δὲν εἶχαν παρὰ θεωρητικὴν σημασίαν.

Μετὰ τὴν Γερμανικὴν πτώχευσιν ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἐμπειρογνωμόνων, τὸ σχέδιον Dawes καὶ τὰ διάφορα μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν οἱ Σύμμαχοι πρὸς διατήρησιν τοῦ μοναδικοῦ των πιστωτικοῦ τίτλου ἐπιδροῦν ἀναγκαίως, εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως, ἐπὶ τῆς ὅλης πορείας τοῦ ζητήματος τῶν Διασυμ-

μαχικῶν χρεῶν. Διότι ἡ Γερμανικὴ ἀδυναμία πληρωμῆς ἐμφανίζει πλέον τον ὄγκον τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν ὑπὸ τὴν βαρυτέραν καὶ ὠμοτέραν αὐτοῦ μορφήν. Οἱ Σύμμαχοι δηλαδὴ δὲν εἶναι ἁπλῶς ὑποχρεωμένοι νὰ μεταβιβάσωσιν εἰς τὴν Ἀμερικὴν μέρος, ἔστω καὶ τὸ μεγαλείτερον, τῶν ὅσων θὰ εἰσπράξουν ἀπὸ τὴν Γερμανίαν. Θὰ χρειασθῇ νὰ πληρώσουν τὴν Ἀμερικὴν εἰς τὸ ἀκέραιον καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν θὰ εἰσπράξουν καί τί ἀπὸ τὴν Γερμανίαν.

Τοιουτοτρόπως ἀρχίζει ἡ δευτέρα, οὕτως εἰπεῖν, περίοδος τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν. Περίοδος γέμουσα διαφόρων σχεδίων, ἐπιχειρημάτων καὶ διαφωνιῶν. Διότι τὸ ζήτημα τίθεται πλέον καθαρά. Τὰ Διασυμμαχικὰ Χρέη δὲν διαφέρουν καθόλου ἀπὸ τὰ λοιπὰ χρέη τῶν Συμμάχων, τὰ καθαρῶς ἐμπορικά, καὶ τὰ ὁποῖα συνήφθησαν καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἀμερικὴ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐξέλθει τῆς οὐδετερότητος; Ἂν δὲ ὁ πολιτικὸς αὐτῶν χαρακτὴρ εἶναι καταφανής, ὅπως εὐλόγως ὑποστηρίζεται, δὲν πρέπει νὰ συζητηθοῦν καὶ νὰ κανονισθοῦν ἐπὶ μιᾶς διαφορετικῆς βάσεως;

Τό περίεργον εἶναι ὅτι ἡ διάκρισις αὕτη μεταξὺ τοῦ ἐμπορικοῦ χαρακτῆρος τῶν συνήθων Δανείων καὶ τοῦ πολιτικοῦ τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν ἠγέρθη καὶ ὑπεστηρίχθη τὸ πρῶτον ὄχι εἰς τὴν Εὐρώπην, καθὼς θὰ ἦτο φυσικόν, ἀλλὰ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀμερικήν. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἐξαρθῇ δεόντως ἡ στάσις αὕτη τῶν ὀλίγων καὶ ἐκλεκτῶν ἐκείνων Ἀμερικανῶν οἱ ὁποῖοι ἐστάθησαν ἀντιμέτωποι ὄχι μόνον πρὸς τοῦ ἐπισήμου Κράτους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῆς Ἀμερικανικῆς Κοινῆς Γνώμης τὴν ὁμόφωνον ἄποψιν. Καὶ εἶναι συγχρόνως ἐνδεικτικὸν τὸ γεγονὸς, ὅτι μέσα εἰς τὴν γενικὴν ἐκείνην σύγχυσιν τῶν πνευμάτων οἱ πλέον ἀντιπροσωπευτικοὶ τύποι τῆς Ἀμερικανικῆς κοινωνίας, οἱ Ἐπιστήμονες, δηλ., οἱ Τραπεζῖται καὶ οἱ Ἔμποροι, δὲν ἀφέθησαν νὰ παρασυρθοῦν ἀπὸ τὴν γενικὴν δίψαν τοῦ χρυσοῦ, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησαν πρὸς στιγμὴν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἡ εὔκολος ἐπιτυχία καὶ τὰ ἀνέλπιστα κέρδη τοῦ Πολέμου, καὶ δὲν ἠμέλησαν νὰ ὑποδείξουν τὴν προστασίαν τῶν ἀληθινῶν συμφερόντων τῆς Χώρας των καὶ γενικῶς τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου. Τὸ παράδειγμα τῆς Ἱσπανίας, ἡ ὁποία κατέπεσε τόσον ἀδόξως διότι τὴν δύναμίν της ὅλην ἐστήριξεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ χρυσοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τοὺς γνησίους αὐτοὺς συνεχιστὰς τῶν Ἀγγλοσαξωνικῶν παραδόσεων ἐργασίας, λιτότητος καὶ ἐλευθέρας κυκλοφορίας τῶν παγκοσμίων οἰκονομικῶν ῥευμάτων.

Τοιουτοτρόπως βλέπομεν τὴν Chicago Association of Commerce, μίαν τῶν πλέον ἰσχυρῶν ὀργανώσεων τῆς Δυτικῆς Ἀμερικῆς, δημοσιεύουσαν ἕνα ὑπόμνημα ὅπου λεπτομερῶς ἐξετάζονται ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τόσον ὑπὲρ τῆς πληρωμῆς ὅσον καὶ ὑπὲρ τῆς ἀκυρώσεως τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν καὶ καταλήγουσαν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ Δίκαιον, ἡ Ἠθικὴ καὶ πρὸ παντὸς αὐτὰ τὰ Ἀμερικανικὰ συμφέροντα, ἐπιβάλλουν τὴν ἀκύρωσιν τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν. Ἐπίσης ὁ Τραπεζίτης Lamont τοῦ οἴκου J. P. Morgan Co·

εἰς ἕνα του λόγον μέσα εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ἀμερικανικῶν Τραπεζῶν τοῦ 1922 προβαίνει εἰς τὴν ἑξῆς δήλωσιν ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ ἀκροατηρίου. «Ἕνα πρᾶγμα εἶναι βέβαιον προκειμένου περὶ τοῦ ζητήματος τῶν Διασ. Χρεῶν. Ὅτι δηλαδή, ἂν τὴν στιγμὴν τῆς εἰσόδου τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν Πόλεμον μᾶς ἐπρότεινε κανεὶς νὰ ἐκλέξωμεν μεταξὺ τῆς θυσίας τῶν 10 αὐτῶν δισεκ. Δολλαρίων (τὰ ὁποῖα ἄλλως τε ἀντιπροσωπεύουν κυρίως ἐμπορεύματα καὶ ἐργασίαν) καὶ τῆς θυσίας ἑκατοντάδων χιλιάδων ἐκ τῶν στρατιωτῶν μας, ἡ ἐκλογή μας δὲν θὰ ἦτο δύσκολος. Ἐν τούτοις ἡ Μοῖρα ἐπεφορτίσθη μὲ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Καὶ ἠθέλησε ὥστε οἱ Εὐρωπαῖοι Σύμμαχοι νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ θυσιάζουν τὸ κιλλίτερον αἷμα των κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐνῷ ἡμεῖς προσεφέραμεν ὄχι τὸ αἷμα μας, ἀλλὰ μόνον τὸ χρῆμα μας, λαμβάνοντες συγχρόνως εἰς ἀνταλλαγμα καὶ ὑποσχέσεις πληρωμῆς τοῦ χρήματος αὐτοῦ παρὰ τῶν Συμμμάχων μας». Ὁ περίφημος τέλος Καθηγητὴς Seligman τοῦ Columbia University εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τοῦ ἐμπορίου Hoover ὑποστηρίξαντα ὡς γνωστὸν τὴν ἀνάγκην τῆς εἰς ἀκέραιον πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν, ἀφοῦ ἐκθέσει τὰ πελώρια κέρδη, τὰ ὁποῖα ἡ Ἀμερικὴ ἀπεκόμισε τόσον κατὰ τὴν οὐδετερότητα ὅσον καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον της εἰς τὸν Πόλεμον ἀφοῦ τέλος τονίσει τοὺς πραγματικοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι τὴν ἠνάγκασαν νὰ πολεμήσῃ παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Συμμάχων καὶ τοὺς κοινοὺς σκοποὺς τοὺς μετ' αὐτῶν ἐπεδίωξε καταλήγει ὡς ἑξῆς:

«Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ κατάστασις ἦτο τόσον κρίσιμος ὥστε ἂν οἱ Σύμμαχοι ἀντὶ Δανείων ἐζητοῦσαν δωρεὰς ἢ εἰσφορὰς θὰ τοὺς ἐδίδαμεν ἐπίσης τὰ ἴδια χρήματα καὶ μὲ τὴν ἰδίαν προθυμίαν».

Δυστυχῶς ἡ θαρραλέα καὶ εἰλικρινὴς αὕτη στάσις μιᾶς τόσον ἐκλεκτῆς μειοψηφίας δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιρρεάσῃ, τοὐλάχιστον ἀμέσως, τὴν ἐπίσημον ἄποψιν τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος οὔτε νὰ μετατρέψῃ ἀποτόμως τὸ ρεῦμα τῆς κοινῆς γνώμης. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς Ἀμερικῆς περὶ πληρωμῆς εἰς ἀκέραιον τῶν Διασυμ. Χρεῶν συνεχίζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν πάντοτε γραμμῶν. Μετὰ τὰς προεδρικὰς ἐκλογὰς τοῦ 1921 ἡ Κυβέρνησις τοῦ νέου Προέδρου Harding συνεχίζουσα τὸ πρόγγραμμα της περὶ πλήρους ἀνεξαρτησίας τῆς πολιτικῆς τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Συμμάχων τοῦ Πολέμου ἀφ' ἑνὸς μὲν διαπραγματεύεται τὴν σύναψιν χωριστῆς μετὰ τῆς Γερμανίας Συνθήκης Εἰρήνης, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπειμένει νὰ ἐξετάζῃ τὰ Διασυμμαχικὰ Χρέη ὡς ζήτημα ἀφορῶν ἕνα ἕκαστον τῶν ὀφειλετῶν Συμμάχων, ἀρνουμένη ἐπιμόνως τὴν ἐξέτασίν του παρ' οἱασδήποτε διεθνοῦς Συνδιασκέψεως καὶ καλοῦσα τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς χωριστὰς διαπραγματεύσεις πρὸς κανονισμὸν τοῦ τρόπου τῆς πληρωμῆς. Τὸ Κογκρέσσον διὰ τῆς ἀπὸ 9 Φεβρουαρίου 1922 πράξεώς του συνιστᾶ μίαν πενταμελῆ ἐπιτροπὴν τὴν περίφημον World War Foreign Debt Commission, τὴν ὁποίαν περιβάλλει μὲ πᾶσαν ἐξουσίαν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν Διασυμ. Χρεῶν σύμφωνα μὲ τοὺς ὅρους τῶν Liberty Bond Acts. Δύο μόνον τροποποιήσεις τῶν ὅρων αὐτῶν γίνονται. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁρίζεται ὡς ἀνώτατον ὅριον τοῦ χρόνου τῆς

ἐξοφλήσεως τῶν Χρεῶν τούτων τὸ 1947, ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς λήξεως τῶν σχετικῶν ὁμολογιῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ τόκος τῆς παγιοποιήσεως περιορίζεται εἰς 4-25%]. Συγχρόνως διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ εἰδοποιοῦνται οἱ Σύμμαχοι περὶ συστάσεως τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς καὶ καλοῦνται πλέον ἐπισήμως πρὸς συζήτησιν περὶ τοῦ τρόπου τακτοποιήσεως τῶν χρεῶν των.

Ἡ δυσχερὴς θέσις εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ Σύμμαχοι εἶναι προφανής. Τὰ Δημόσια των Οἰκονομικὰ εὑρίσκονται εἰς πλήρη ἀταξίαν, τὰ Νομίσματά των μετὰ τὸ σταμάτημα τῶν Ἀμερικανικῶν πιστώσεων ἔχουν ὑποστῆ τεραστίους κλονισμοὺς καὶ οὐδεμία θεραπεία τοῦ κακοῦ εἶναι δυνατὴ ἄνευ τῆς Ἀμερικανικῆς ἐνισχύσεως, πρὸς ἐπίτευξιν ὅμως τῆς ὁποίας ὡς πρῶτος ὅρος τίθεται ἡ ἀναγνώρισις καὶ ὁ κανονισμὸς τῶν Πολεμικῶν Χρεῶν. (1)

Ἡ μόνη ἐξαίρεσις εἰς τὴν δύσκολον ταύτην κατάστασιν τῶν Συμμάχων εἶναι θέσις τῆς Ἀγγλίας.

Χάρις εἰς τὴν ἀληθῶς ἡρωϊκὴν φορολογικὴν πολιτικήν, τόσον διαρκοῦντος τοῦ πολέμου ὅσον καὶ μετὰ τὸ τέλος αὐτοῦ, προϋπολογισμὸς τῆς Ἀγγλίας δὲν παρουσιάζει τὰ ἐλλείμματα τῶν ἄλλων Συμμάχων. Ἐπιπροσθέτως ὁ πληθωρισμὸς ἔχει πλέον σταματήσει καὶ τὸ κυμαινόμενον χρέος παγιοποιεῖται συστηματικῶς. Ἡ ἀγορὰ τοῦ Λονδίνου, ἀντιμετωπίσασα πρὸς στιγμὴν τὸν κίνδυνον νὰ εὑρεθῇ πρό μιᾶς ὁριστικῆς μεταφορᾶς τοῦ κέντρου τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀρχίζει νὰ ἀνακτᾷ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν προπολεμικήν της ἀκμὴν καὶ νὰ προπαρασκευάζηται διὰ τὴν ἐκ νέου ἀνάληψιν τοῦ ἐκ παραδόσεως ρόλου της. Δεδομένων δὲ τῶν μικροτέρων διακυμάνσεων τῆς Λίρας ἀπὸ τὸ ἄρτιον, ἐν σχέσει πρὸς τὰ Νομίσματα τῶν ἄλλων Συμμάχων, ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν χρυσῆν βάσιν εἶναι καὶ σχετικῶς εὔκολος ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν διεθνῶν συναλλαγῶν τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖ καὶ πάλιν νὰ γίνῃ κέντρον ἡ Ἀγγλικὴ ἀγορὰ Ἡ νομισματικὴ ὅμως αὕτη πολιτικὴ πρὸς τὴν ὁποίαν ἀρχίζει νὰ προσανατολίζεται ἡ Ἀγγλία προϋποθέτει ἀφ' ἑνὸς μὲν μίαν τελικὴν τακτοποίησιν τῶν Δημοσίων αὐτῆς Οἰκονομικῶν. τῶν ὁποίων τὰ Διασυμ. Χρέη ἀποτελοῦν μίαν ἐπικίνδυνον ἐκκρεμότητα, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐξεύρεσιν πιστώσεων ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, δηλαδὴ τῆς Ἀμερικῆς, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐπανόδου εἰς τὴν

---

(1) Αἱ Ἀμερικανικαὶ Πιστώσεις ἐσταμάτησαν οὐσιαστικῶς ἀπὸ τοῦ Μαρτίου 1919, ὁπότε διεσπάσθη ἡ μεταξὺ τῶν Συμμάχων ἀλληλεγγύη. Ἄμεσος συνέπεια τούτου ὑπῆρξεν ἡ βαθμιαία πτῶσις τῶν Συμμαχικῶν νομισμάτων λόγῳ τῆς ὁποίας αὐτοὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ προτείνουν πλέον νὰ σταματήσῃ ἡ ὑπηρεσία τῶν Διασυμ. χρεῶν δεδομένου ὅτι δὲν ἐχορηγοῦντο πλέον νέαι πιστώσεις ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν ἀποίων νὰ ἀφαιρεῖται τὸ τοκοχρεωλύσιον τῶν παλαιῶν, καὶ δεδομένου ὅτι ἡ οἰκονομικὴ καὶ νομισματικὴ ἀταξία τῶν Συμμάχων εἶνε τοιαύτη ὥστε οὔτε κἂν σκέψις εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ περὶ ἀπ' εὐθείας ὑπ' αὐτῶν πληρωμῆς τοῦ. (R. J. Baker Woodrow Wilson and World Settlement, New-York, 1922, t. III p. 350.)

χρυσῆν βάσιν καὶ κυρίως πρὸς προστασίαν τῆς νομισματικῆς ταύτης μεταρρυθμίσεως. Ἡ συνεννόησις δηλαδὴ μὲ τὴν Ἀμερικὴν ἐπιβάλλεται διὰ τὸν κυριώτατον λόγον, ὅτι ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν ὁλοκλήρου τῆς νέας οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς τῆς Ἀγγλίας.

Ἄλλως τε προκειμένου περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν ἡ Ἀγγλία δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν μειονεκτικὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται οἱ ἄλλοι Σύμμαχοι. Διαρκοῦντος τοῦ πολέμου χάρις εἰς τὴν οἰκονομικήν της ἀντοχὴν ἔχει δανείσει εἰς τοὺς ἄλλους Συμμάχους πολὺ περισσότερα τῶν ὅσων ἔχει δανεισθεῖ ἀπὸ τὴν Ἀμερικήν. Ἑπομένως ἀρκεῖ νὰ ἐπιτύχῃ εὐκολίας τινὰς ὡς πρὸς τὸν τρόπον καὶ τὴν χρονικὴν ἔκτασιν τῶν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν πληρωμῶν της διὰ νὰ δυνηθῇ ἐν τῷ μεταξὺ νὰ κανονίσῃ καὶ τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τῶν πρὸς αὐτὴν χρεῶν τῶν Συμμάχων. (1).

Πράγματι μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κυβερνήσεως Lloyd George τὸ Συντηρητικὸν Ὑπουργεῖον Bonar Law ἀποφασίζει τὴν μετάβασιν εἰς Washington εἰδικῆς ἀποστολῆς πρὸς συζήτησιν τῶν ὅρων τῆς παγιοποιήσεως. Καὶ μετὰ μακρὰν συζητήσιν ὑπογράφεται τέλος τὴν 19 Ἰουνίου 1923 ἡ πρώτη

---

(1) Συγκεκριμένως ἡ ἔντασις τῆς Οἰκονομικῆς προσπαθείας ἑκάστου ἐκ τῶν Κυριωτέρων Συμμάχων ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος, σύμφωνα μὲ τὸ πλεῖστον τῶν λογαριασμῶν τῆς 15 Νοεμβρίου 1923. (F. François-Marsal Les Dettes Interalliées, Paris, P. 27-28.:

ΑΜΕΡΙΚΗ:		
Ἐδάνεισε	Δολ.	10.982.346.000
Ἐδανείσθη (Ἀποστολαὶ χρυσοῦ Ἰταλίας)	»	2.750.000
Πιστωτικὸν ὑπόλοιπον	»	10.979.590.000
ΑΓΓΛΙΑ:		
Ἐδάνεισε	Δολ.	11.060.182.000
Ἐδανείσθη	»	7.213.153.000
Πιστωτικὸν ὑπόλοιπον	»	3.847.029.000
ΓΑΛΛΙΑ.		
Ἐδάνεισε	Δολ.	2.754.387.000
Ἐδανείσθη	»	6.877.479.000
Χρεωστικὸν ὑπόλοιπον	»	4.123.092.000
ΙΤΑΛΙΑ:		
Ἐδάνεισε	Δολ.	389.988.000
Ἐδανείσθη	»	4.747.527.000
Χρεωστικὸν ὑπόλοιπον	»	4.357.541.000

ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῶν Διασυμ. Χρεῶν καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς πληρωμῆς τῶν Χρεῶν τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὴν Ἀμερικὴν ἐντὸς 62 ἐτῶν.

Τοιουτοτρόπως ὅμως τὸ ζήτημα τῶν Διασυμ. Χρεῶν εἰσέρχεται εἰς νέαν φάσιν διότι πλὴν τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ Ἀγγλία πλέον, ὁ ἕτερος ἐκ τῶν μεγάλων πιστωτῶν τῶν Συμμάχων, ἀρχίζει νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν παγιοποίησιν καὶ πληρωμὴν αὐτῶν. Καθίσταται δὲ προφανὲς πλέον ὅτι ἡ πληρωμὴ τῶν χρεῶν αὐτῶν εἶναι ἀναπόφευκτος καὶ ὅτι ἡ μόνη δυνατὴ ἐπιτυχία εἶναι ἡ ἐπίτευξις εὐνοϊκῶν ὅρων ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς.

Προκειμένου εἰδικώτερον περὶ τῆς Ἀγγλίας ἡ πολιτική της ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν Διασυμ. Χρεῶν μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Ἀγγλο-Ἀμερικανικῆς Συμφωνίας εἶναι σαφὴς καὶ σταθερά. Πρὸ τῆς Συμφωνίας ταύτης ἡ Ἀγγλία εἶχεν ἐπανειλημμένως δηλώσει, ὅτι ἀπεδέχετο τὴν μερικὴν εἴτε ὁλικὴν ἀκύρωσιν τῶν πρὸς αὐτὴν χρεῶν τῶν ἄλλων Συμμάχων ἂν καὶ ἡ Ἀμερικὴ συγκατετίθετο εἰς μίαν τοιαύτην ἀκύρωσιν καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν Χρεῶν τῆς Ἀγγλίας. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι ἡ δήλωσις αὕτη ἦτο καὶ εἰλικρινὴς καὶ τελείως ἀφιλοκερδὴς δεδομένου ὅτι ἡ Ἀγγλία ἐδέχετο νὰ ἐγκαταλείψῃ πολὺ περισσότερα τῶν ὅσων θὰ τῆς ἐχάριζεν ἡ Ἀμερική. Τὸ δὲ πρόγραμμα τῆς ἀνορθώσεως τῆς διεθνοῦς πίστεως καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, τὸ ὁποῖον ἐπεδίωκεν ἡ Ἀγγλία, ἀσφαλῶς ἐξυπηρετεῖτο πολὺ περισσότερον τοιουτοτρόπως. Ἐπίσης ἡ Ἀγγλία εἶχε φανῆ πρὸς στιγμὴν δεχομένη μίαν γενικὴν ἀκύρωσιν τῶν Χρεῶν αὐτῶν ἔναντι συμψηφισμοῦ των μὲ μέρος ἢ τὸ ὅλον τῆς ἐκ τῶν Γερμανικῶν ἐπανορθώσεων ἀπαιτήσεως τῶν Συμμάχων. Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τῆς Ἀμερικῆς ἀρνουμένης νὰ δεχθῇ οἱανδήποτε γενικὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν Διασυμ. Χρεῶν καὶ οἱανδήποτε συσχέτισιν αὐτῶν μὲ τὰς Γερμανικὰς ἐπανορθώσεις κυρίως δὲ μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς Ἀγγλοαμερικανικῆς Συμφωνίας ἀναγκάζεται καὶ ἡ Ἀγγλία νὰ ἀλλάξῃ στάσιν (1).

Αἱ νέαι Ἀγγλικαὶ ἀπόψεις συνοψίζονται εἰς τὴν περίφημον νόταν Balfour τῆς 1ης Αὐγούστου 1922, κοινοποιηθεῖσαν εἰς ὅλους τοὺς ὀφειλέτας τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως Συμμάχους. Ἡ Ἀγγλία δὲν ἔχει ἀκόμη τότε συνάψει ρητὸν μετὰ τῆς Ἀμερικῆς κανονισμὸν τῶν χρεῶν της ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ πλέον προσανατολισθεῖσα εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν καταβάλλει τακτικῶς διαφόρους δόσεις ἔναντι τῶν χρεῶν της αὐτῶν. Προσκαλεῖ λοιπὸν καὶ τοὺς ὀφειλέτας Συμμάχους νὰ κάνουν τὸ ἴδιον ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν ὑποχρεώσεών της, διαδηλοῦσα πάντοτε τὴν προθυμίαν της νὰ ἀποδεχθῇ ἕνα γενικὸν κανονισμὸν τοῦ ζητήματος δι' ἀκυρώσεως ὅλων τῶν χρεῶν. Εἰς ἔνδειξιν δὲ τῶν καλῶν της προθέσεων ἡ Ἀγγλία

(1) Ἴδε λεπτομερείας τῶν μακρῶν καὶ ἀκάρπων διαπραγματεύσεων μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας κυρίως δὲ τὰ κατὰ τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Hythe εἰς Germaine Calmette, Les dettes Interallièes, Paris, 1926, p. 143-208.

θέτει διὰ τῆ Νότας Balfour ὡς βάσιν τῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν ὀφειλετῶν της Συμμάχων τὸν ἑξῆς ὅρον. Ὅτι, δηλαδή, διὰ τοῦ κανονισμοῦ τόσον τῶν Διασυμ. Χρεῶν ὅσον καὶ τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων ἡ Ἀγγλία θὰ ζητήσῃ νὰ εἰσπράξῃ ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους ὀφειλέτας της (δηλαδὴ καὶ τοὺς Συμμάχους καὶ τοὺς Γερμανοὺς, ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Ἀμερικὴν διὰ τὰ πρὸς αὐτὴν χρέη της.

Παρ' ὅλην ὅμως τὴν μετριοπάθειαν ταύτην τῆς Νότας Balfour εἶναι προφανὲς ὅτι δι' αὐτῆς καταφέρεται πλέον ἕνα τελειωτικὸν κτύπημα ἐπὶ τῆς παλαιᾶς Συμμαχικῆς ἀλληλεγγύης. Οἱ ὀφειλέται Σύμμαχοι τίθενται εἰς τὴν αὐτὴν μοίραν μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τὸ Ἀγγλικὸν Θησαυροφυλάκιον, ἀδιαφοροῦν διὰ τὴν προέλευσιν τῶν διαφόρων αὐτῶν ἀπαιτήσεών του, περιορίζεται εἰς μίαν ξηρὰν καὶ ὠμὴν λογιστικήν των ἄθροισιν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν Ἀμερικανικῶν κατ' αὐτοῦ ἀπαιτήσεων. Ἄλλως τε παρὰ τὴν ἐλάττωσιν τὴν ὁποίαν ὑφίστανται τοιουτοτρόπως τὰ χρέη τῶν Συμμάχων πρὸς τὴν Ἀγλίαν ἐξακολουθοῦν πάντοτε νὰ ἀντιπροσωπεύουν ποσὰ μεγάλα καὶ τελείως δυσανάλογα πρὸς τὰ μέσα καὶ τὴν γενικὴν οἰκονομικήν των κατάστασιν. Νέαι λοιπὸν διαπραγματεύσεις διεξάγονται καὶ ἡ Ἀγγλία, προχωροῦσα περαιτέρω, προτείνει μίαν μερικὴν πλέον ἀκύρωσιν τῶν πρὸς αὐτὴν χρεῶν τῶν Εὐρωπαίων Συμμάχων ἔναντι μιᾶς ἐλλατώσεως τοῦ γενικοῦ ποσοῦ τῶν Γερμανικῶν ἐπανορθώσεων καὶ συγχρόνως μιᾶς αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ της ἐκ τοῦ ὑπολοίπου τῶν Γερμανικῶν τούτων ἐπανορθώσεων. Ἡ Ἀγγλία τοιουτοτρόπως ἀναλαμβάνει μόνη της νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ πρὸς τὴν Ἀμερικὴν χρέη της, χαρίζουσα τὰς κατὰ τῶν Συμμάχων ἀπαιτήσεις της. Εἰς ἀντάλλαγμα ὅμως ζητεῖ μίαν μεγαλειτέραν μερίδα ἐκ τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων καὶ κυρίως μίαν ἐκκαθάρισιν τοῦ Γερμανικοῦ χάους διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῶν «ἀστρονομικῶν ἀριθμῶν» περὶ τῶν ὁποίων ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω. Ἡ Ἀγγλία δηλαδὴ ἐλπίζει νὰ ἀνακουφίσῃ τὰ οἰκονομικά της βάρη πολὺ περισσότερον ἀπὸ μίαν γενικὴν ἀνόρθωσιν τῆς οἰκονομικῆς πίστεως ὁλοκλήρου τῆς Εὐρώπης, τόσον δηλαδὴ τῶν νικητῶν ὅσον καὶ τῶν ἡττημένων, καὶ ἀπὸ μίαν ἐπάνοδον εἰς τὰς προπολεμικὰς συνθήκας ἐλευθέρας καὶ ἀνέτου διεξαγωγῆς τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν, παρὰ ἀπὸ τὴν προβληματὴν καὶ συγχρόνως ἀντιοικονομικὴν ἐξόφλησιν τῶν Διασυμ. Χρεῶν καὶ τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων.

Δυστυχῶς ἡ κατάστασις ἐν Εὐρώπῃ δὲν ἦτο ἀκόμη ὥριμος διὰ τὴν ἀποδοχὴν μιᾶς τοιαύτης γενναίας καὶ τελειωτικῆς προτάσεως. Ἀντὶ δὲ τῆς ἀκυρώσεως τῶν χρεῶν καὶ μιᾶς γενικῆς προσπαθείας οἰκονομικῆς συνεργασίας νικητῶν καὶ ἡττημένων ἐπηκολούθησεν ἡ κατάληψις τοῦ Ροὺρ καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ ἀτελείωτος σειρὰ τῶν ἐρίδων καὶ τῆς ἐξάψεως τῶν νασιοναλιστικῶν παθῶν, ἡ ὁποία ἐν τέλει κατέληξεν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα μὲ περισσοτέρας ὅμως θυσίας τῶν Συμμάχων καὶ ἔπειτα ἀπὸ μίαν τελείως ἄσκοπον σπατάλην οἰκονομικῶν πόρων, ἐνεργείας καὶ χρόνου πολυτίμου. Διότι καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν Γερμανικῶν ἐπανορθώσεων ἐγένετο κατ' οὐσίαν διὰ

τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Σχεδίου Dawes καὶ οἱ Σύμμαχοι οὐδὲν ἀντάλλαγμα ἔλαβον ἔναντι αὐτῆς, ὑποχρεωθέντες συγχρόνως νὰ ὑπογράψωσι Συμφωνίας ἐξοφλήσεως τῶν Χρεῶν των τόσον πρὸς τὴν Ἀγγλίαν ὅσον καὶ πρὸς τὴν Ἀμερικήν.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν Ἀγγλίαν ἰσχυσε καὶ ἰσχύει πάντοτε ὁ ὅρος τῆς Νότας Balfour κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ ὀφειλέται τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως θέλουσιν ἐπωφεληθῆ πάσης ἐλαττώσεως τῶν Χρεῶν της τὴν ὁποίαν ἤθελεν ἡ τελευταία αὕτη ἐπιτύχει ἀπὸ τὴν Ἀμερικήν. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἀμερικήν, εἰς χεῖρας τῆς ὁποίας παραμένει πάντοτε ἡ λύσις ὁλοκλήρου τοῦ ζητήματος, οὐδεμία τοιαύτη ἢ παρομοία ἐγγύησις οὔτε κἂν ὑπόσχεσις ὑπάρχει. Τὰ σφάλματα τὰ διαπραχθέντα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἀκόμη τῆς συνάψεως τῶν Διασυμ. Χρεῶν καὶ ἡ διάσπασις τῆς πολιτικῆς ἀλληλεγγύης τῶν Συμμάχων ἀπὸ τῆς ἑπομένης τῆς ἀνακωχῆς κατέληξαν εἰς ἕνα πραγματικὸν θρίαμβον τῆς Ἀμερικανικῆς Πολιτικῆς. Τοιουτοτρόπως δὲ διὰ τῆς ἐσχάτως συναφθείσης Συμφωνίας μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως περὶ τοῦ πανσνισμοῦ τῶν πολεμικῶν χρεῶν τῆς πρώτης κλείει πλέον ὁ κατάλογος τῶν ἐκκρεμῶν λογ)σμῶν τοῦ Πολέμου, δεδομένου ὅτι τὰ μόνα Κράτη τὰ ὁποῖα δὲν ἐκανόνισαν ἀκόμη τὰ πρὸς τὴν Ἀμερικὴν Χρέη των εἶναι ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία καὶ ἡ ἀνύπαρκτος Ἀρμενία.

Οἱ λοιποὶ Σύμμαχοι, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον, ἠναγκάσθησαν νὰ ὑπογράψουν χωριστὰς μὲ τὴν Ἀμερικὴν Συμφωνίας πληρωμῆς τῶν Χρεῶν των, ἐπὶ τῶν αὐτῶν περίπου βάσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ ἡ πρώτη συναφθεῖσα τοιαύτη Ἀγγλο-Ἀμερικανικὴ Συμφωνία. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι μερικοὶ ἐκ τῶν Συμμάχων κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν καλλιτέρους ὅρους τόσον ὡς πρὸς τὸν τόκον ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσὸν τῶν ἀρχικῶν ἐκ τῶν 62 ἐτησίων δόσεων. Τοιουτοτρόπως πλὴν τοῦ Βελγίου καὶ ἡ Ἰταλία, χάρις εἰς ἕνα δεξιώτατον χειρισμὸν διαφόρων οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιχειρημάτων, κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ μίαν κεφαλαιοποίησιν τῶν πρὸς τὴν Ἀμερικὴν Χρεῶν της ἀναλογοῦσαν εἰς τὰ 29% τῶν ἀρχικῶν Κεφαλαίων καὶ Τόκων, Τουναντίον ἡ Γαλλία παρ' ὅλην τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν διακοπὴν ἀκόμη τῶν διαπραγματεύσεων ποῦ διεξήγαγεν αὐτοπροσώπως ὁ Caillaux εἰς Washington τῷ 1925, ἠναγκάσθη τέλος τὴν 29 Ἀπριλίου 1926 νὰ ἀποδεχθῇ μίαν κεφαλαιοποίησιν ἀντιστοιχοῦσαν εἰς τὰ 45% τῶν ἀρχικῶν ποσῶν μὴ ἐπιτυχοῦσα συγχρόνως οὔτε τὴν περίφημον «clause de sauvegarde» τὴν σύνδεσιν δηλαδὴ τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ Σχεδίου Dawes καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων. (1).

---

(1) Σημειωτέον ὅτι ἡ Γαλλία δὲν ἔχει ἀκόμη ἐπικυρώσει τὴν ἐν λόγῳ Συμφωνίαν Mellon-Berauger, ἡ ὁποία ὅμως οὐσιαστικῶς ἐκτελεῖται ἤδη ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον. δεδομένου ὅτι ἐν τῷ Γαλλικῷ προϋπολογισμῷ ἀναγράφονται Πιστώσεις καὶ καταβάλλονται εἰς τὴν Ἀμερικὴν ποσὰ συμπίπτοντα ἀκριβῶς μὲ τὰς ὑπὸ τῆς Συμφωνίας ταύτης

Ὑπὸ τοὺς ὅρους ὅμως αὐτοὺς εἶναι εὔλογος ἡ ἀπορία περὶ τοῦ ποῖοι τέλος πάντων εἶναι οἱ πραγματικοὶ σκοποὶ καὶ αἱ ἀπώτεραι βλέψεις τῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἠκολούθησε μέχρι τέλους ἡ Ἀμερικὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν. Πρόκειται δηλαδὴ περὶ μιᾶς καθαρῶς μερκαντιλικῆς πολιτικῆς καὶ εἶναι πράγματι ἀληθὲς τὸ φάσμα τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἰμπεριαλισμοῦ τὸ ὁποῖον ἐσχάτως ἤρχισε νὰ ταράσσῃ τόσον συχνὰ τὸν ὕπνον τῆς κουρασμένης Εὐρώπης; Ἢ μήπως αἱ πολιτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τῆς Ἀμερικῆς κατέστησαν πράγματι ἀπαραίτητον τὴν τοιαύτην ἐπιμονὴν ἐπὶ τῆς εἰς ἀκέραιον πληρωμῆς τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν; Τέλος μήπως ὑπὸ τὴν ἐπιμονὴν ταύτην κρύπτονται ἄλλοι σκοποὶ καθαρῶς πολιτικοὶ καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐπιβολὴ πρόκειται νὰ ἐμφανισθῇ ἐν καιρῷ ὡς ἀντάλλαγμα τῆς ἀκυρώσεως τῶν χρεῶν;

Τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα ἀνεπτύχθησαν ἐν Ἀμερικῇ ἀπὸ τοὺς ὑποστηρικτὰς τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν εἶναι πολλὰ καὶ διαφορετικῆ ἕκαστον φύσεως, ὥστε οἱονδήποτε συμπέρασμα νὰ εἶναι δύσκολον. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ τὰ ἐξετάσωμεν λεπτομερῶς, τοὐλάχιστον τὰ κυριώτερα, διὰ νὰ ἐλθωμεν τέλος εἰς μίαν κάπως στενωτέραν ἐπαφὴν μὲ τὸν Ἀμερικανικὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι.

Ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων τὸ σοβαρώτερον καὶ τὸ κυρίως προβληθὲν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν εἶναι ἡ ἠθικὴ ὑποχρέωσις τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ὅπως ἀναγνωρίσουν καὶ τιμήσουν τὰς ὑπογραφάς των διὰ τῆς τηρήσεως τῶν ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων, ἰδιαιτέρως μάλιστα εἰς τὴν σημερινὴν περίοδον τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τοῦ γενικοῦ κλονισμοῦ τῆς πίστεως.

Ἀλλ' εἶναι προφανὲς ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, ἀπολύτως μονόπλευρον, δὲν ἐξετάζει καθόλου τοὺς ὅρους καὶ τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας συνήφθησαν τὰ Διασυμ. Χρέη καὶ κυρίως τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους διετέθησαν. Διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐκ τῶν 10 δισεκ. Δολλαρίων, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνέρχεται τὸ σύνολον τῶν χρεῶν αὐτῶν, τὰ 8 δισεκ. τοὐλάχιστον διετέθησαν ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου. Ἀνεξαρτήτως δὲ τοῦ ὅτι τὰ ποσὰ ταῦτα ἐδαπανήθησαν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Ἀμερικὴν πρὸς ἀγορὰν πολεμικοῦ ὑλικοῦ, ἑπομένως δὲν ἀντιπροσωπεύουν κεφάλαια ἀλλὰ μόνον ἐργασίαν

δόσεις. Ἀποτελέσματα δὲ τῆς τοιαύτης ἐπικυρώσεως τῆς Συμφωνίας ὑπῆρξεν ἡ κατ' Ἰανουάριον 1928 ἄρσις ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως τῆς ἀπαγορεύσεως τοποθετήσεως Γαλλικῶν Δανείων εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν ἀγοράν. Σημειωτέον ὅτι ἡ ἐν τῇ Γαλλικῇ Βουλῇ ἀντικολίτευσις κατέκρινε τὴν τοιαύτην ἐκτέλεσιν τῆς Συμφωνίας ἄνω προηγουμένης κυρώσεως καὶ ἐκ τῆς σχετικῆς συζητήσεως προέκυψαν ἐνδιαφέροντα ζητήματα τόσον ἐσωτερικῆς πολιτικῆς ὅσον καὶ νομικῆς τάξεως, κυρίως δὲ διπλωματικῆς εὐκολίας ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος (Ἴδε σχετικῶς λεπτομερῆ ἀνάλυσιν ἐν Georges Scelle, un nouvel aspct du règlement des Dettes, Le Progrès Civique, 1927, No. 394.)

καὶ πρώτας ὕλας, εἶναι συγχρόνως γεγονὸς ὅτι κατηναλώθησαν καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Ἀμερικὴ Σύμμαχος οὖσα, διατρέχουσα τοὺς αὐτοὺς μετὰ τῶν ἄλλων Συμμάχων κινδύνους ἐκ τῆς Γερμανικῆς νίκης καὶ ἐπιδιώκουσα κοινοὺς μετ' αὐτῶν σκοπούς, δὲν συμμετεῖχεν ἐνεργῶς τοῦ πολέμου παρὰ διὰ τῆς παροχῆς πιστώσεων εἰς τοὺς πράγματι πολεμοῦντας Συμμάχους της. Εἶναι λοιπὸν προφανὲς ὅτι τὸ μέγιστον μέρος τῶν Διασυμ. Χρεῶν ἀνήκει κατ' οὐσίαν εἰς τὴν μερίδα τῶν γενικῶν ἐξόδων τοῦ Πολέμου, τοὐλάχιστον ὅσόν ἀφορᾷ τὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀμερικὴ ὡς Σύμμαχος οὐδεμίαν ἄλλην ἐνίσχυσιν ἢ συμβολὴν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα. Εἰς μίαν δὲ πάλην κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Εὐρ. Σύμμαχοι προσέφεραν τὸ καλλίτερον αἷμα των καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ θυσίαι αὗται ἐζητήθησαν μὲ τόσην ἐπιμονὴν καὶ αὐστηρότητα παρ' ὅλων πᾶσα μὴ κατ' ἀναλογίαν κατανομὴ τῶν γενικῶν αὐτῶν ἐξόδων τοῦ Πολέμου θὰ ἀντέβαινεν ὄχι μόνον πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ Δικαίου ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἠθικῆς. Ὁ Keynes ὁμιλῶν περὶ τῶν Διασυμ. Χρεῶν εἰς ἕνα του ἄρθρον τονίζει τὸ παράλογον τοῦ ἐναντίου ἰσχυρισμοῦ κατὰ τὸν ἑξῆς χαρακτηριστικὸν τρόπον: «Ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἐσκέφθη ποτὲ βεβαίως νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς Συμμάχους της τὴν πληρωμὴν τῆς ἀξίας τῶν Ἀμερικανικῶν ὀβίδων αἱ ὁποῖαι ἐρρίφθησαν ἀπὸ τὰ Ἀμερικανικὰ πυροβόλα. Ἐν τούτοις τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ἅταν αἱ ἴδιαι Ἀμερικανικαὶ ὀβίδες ἐρρίφθησαν ἀπὸ Γαλλικά, Ἰταλικὰ ἢ ἄλλα Συμμαχικὰ πυροβόλα ἐνῷ τότε ἡ ἀληθὴς δαπάνη διὰ τὴν Ἀμερικὴν ἦτο μικροτέρα τῆς πρώτης, δεδομένου ὅτι οἱ Σύμμαχοι προσέφερον τοὺς πυροβολητὰς καὶ τὴν συντήρησίν των, ἡ Ἀμερικὴ ἐπιμένει νὰ ζητῇ καὶ τούτων τὴν πληρωμήν». Καὶ ὁ Ἀμερικανὸς Καθηγητὴς Seligman ἐπεκτείνων τὸν συλλογισμὸν αὐτὸν τοῦ Keynes προσθέτει ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ Ἀμερικὴ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς Συμμάχους της τὴν ἀξίαν τῶν ὀβίδων τούτων ἢ τὴν ἀξίαν τοῦ σίτου ὁ ὁποῖος ἔθρεψε τὰ στρατεύματά των καὶ τῶν στολῶν αἱ ὁποῖαι τὰ ἐθέρμαναν καθ' ἣν ἐποχὴν ἐμάχοντο εἰς τὸ μέτωπον ἄνευ οὐδεμιᾶς Ἀμερικανικῆς ἐνισχύσεως τὸ ὀρθότερον θὰ ἦτο νὰ τοὺς χρεώσῃ καὶ μὲ τὴν ἀξίαν τῶν Ἀμερικανικῶν στρατευμάτων, ὑπολογιζομένην πρὸς τόσον κατὰ στρατιώτην, ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἠδυνήθησαν τέλος νὰ πολεμήσουν καὶ αὐτὰ παρὰ τὸ πλευρόν της. Εἶναι λοιπὸν πλέον ἢ φανερὸν ὅτι ἂν ὑπάρχῃ ἐκ μέρους τῆς Εὐρώπης ἠθική τις ὑποχρέωσις πρὸς πληρωμὴν εἰς ἀκέραιον τῶν Διασυμ. Χρεῶν ὑπάρχουν συγχρόνως καὶ ὡρισμέναι ὑποχρεώσεις τῆς Ἀμερικῆς τῶν ὁποίων ἡ ἀναγνώρισις καὶ ἡ τήρησις ἐπιβάλλεται κατ' ἴσον τοὐλάχιστον λόγον.

Ἕτερον ἐπιχείρημα, ὑποστηριχθὲν μάλιστα μετὰ μεγάλης ἐπιμονῆς ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν, εἶναι καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ Ἀμερικὴ καίτοι συνέβαλε κατὰ τόσον σημαντικὸν τρόπον εἰς τὴν τελικὴν τῶν Συμμάχων νίκην δὲν ἐζήτησεν οὔτε ἐδαφικὰς παραχωρήσεις οὔτε συμμετοχὴν εἰς τὰς Γερμανικὰς Ἐπανορθώσεις. Θὰ ἦτο λοιπὸν καὶ ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ζητήσῃ τὴν πλη-

ρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτῶν ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους Συμμάχους, οἱ ὁποῖοι διευεμήθησαν μόνοι των τὰ ἐδαφικὰ καὶ ὑλικὰ ὠφελήματα τοῦ Πολέμου.

Ἀλλὰ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο παραγνωρίζει τελείως, τὰ ἄλλα ὠφελήματα, τὰ οὕτως εἰπεῖν ἄδηλα, τὰ ὁποῖα ἐκαρπώθη ἡ Ἀμερικὴ ἀπὸ τὸν πόλεμον τόσον πρὸ τῆς ἐξόδου της ἀπὸ τὴν οὐδετερότητα ὅσον καὶ μετ' αὐτήν, καὶ, τὰ ὁποῖα εἰς ἕνα Πόλεμον χαρακτῆρος καθαρῶς οἰκονομικοῦ εἶναι ἴσως τὰ σημαντικώτερα. Διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι πρὸ τοῦ Πολέμου ἡ Εὐρώπη διέτρεχε μίαν περίοδον ἀφθονίας Κεφαλαίων καὶ Χρυσοῦ, ἐνῷ ἡ Ἀμερικὴ, ἀνεξαρτήτως τῶν λόγῳ τῆς στενότητος Κεφαλαίων συχνῶν χρηματιστικῶν της κρίσεων, ἐπλήρωνεν ἐτησίως εἰς τὴν Ερώπην περὶ τὰ 200—300 ἑκατομ. Δολλ. ὑπὸ μορφὴν τοκομεριδίων τῶν διαφόρων ἀξιῶν της τῶν τοποθετημένων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐλλείψει Ἀμερικανικῶν Κεφαλαίων. Ἐνῷ δὲ ἡ κατάστασις αὕτη ἐξηκολούθη κανονικῶς μέχρι τοῦ 1914 τρία μόλις ἔτη βραδύτερον καὶ ἀκριβῶς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς εἰσόδου τῆς Ἀμερικῆς εἰς τὸν Πόλεμον ἡ μὲν Εὐρώπη εἶχε κυριολεκτικῶς σπαταλήσει ὅλα της τὰ Κεφάλαια διὰ νὰ τροφοδοτήσῃ τὸν πόλεμον καὶ κινδυνεύουσα νὰ ἐξαντλήσῃ ὁλοσχερῶς τὰ εἰς χρυσὸν ἀποθέματά της προσεπάθη νὰ ἐπιτύχῃ Δάνεια πανταχόθεν καὶ πάσῃ θυσίᾳ, ἐνῷ τοὐναντίον ἡ Ἀμερικὴ ὄχι μόνον εἶχεν ἀπορροφήσει τὰς διαφόρους ὁμολογίας καὶ μετοχάς της τὰς τοποθετημένας εἰς τὴν Εὐρώπην ἀλλὰ τῆς εἶχον ἀκόμη δανείσει καὶ ἄνω τῶν 2 δισεκ. Δολλαρίων, αὐξήσασα συγχρόνως τὰ εἰς χρυσὸν ἀποθέματά της κατὰ 1 δισεκ. Ἐντὸς δηλαδὴ τριῶν ἐτῶν εἶχε κατορθώσει ἡ Ἀμερικὴ νὰ γίνῃ ἀπὸ ὀφειλέτης πιστωτὴς τῆς Εὐρώπης καὶ Τραπεζίτης ὁλοκλήρου τοῦ Κόσμου χάρις ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν Πόλεμον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ὑπῆρξεν ὁ μοναδικὸς προμηθευτὴς τῶν Συμμάχων καὶ εἰς τὸν ὁποῖον εἰσῆλθε μόνον καὶ μόνον ὅταν εὑρέθη πρὸ τοῦ κινδύνου νὰ ἴδῃ τὰ Γερμανικὰ ὑποβρύχια ἀποκλείοντα τὴν οἰκονομικήν της ταύτην δρᾶσιν καὶ ἐπέκτασιν. Κατώρθωσε δὲ συγχρόνως διὰ τοῦ Πολέμου ἡ Ἀμερικὴ ὄχι μόνον νέας ἀγορὰς νὰ ἀνοίξῃ εἰς τὴν παραγωγήν της ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν τονώσῃ καὶ ἀναπτύξῃ, ἰδιαιτέρως δὲ τὰς βιομηχανίας της βασιζομένας ὡς γνωστὸν μέχρι τότε μόνον εἰς τὰ προστατευτικὰ δασμολόγια τῶν τελωνείων της.

Ἄλλως τε τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τῆς εἰσόδου της εἰς τὸν Πόλεμον ἠδυνήθη ἡ Ἀμερικὴ νὰ δανείσῃ τὴν Εὐρώπην καὶ ἄλλα 10 ὁλόκληρα δισεκ. Δολλαρίων, τὰ ὁποῖα καίτοι δὲν τῆς ἔχουν ἀκόμη ἐπιστραφεῖ, δὲν μειώνουν καθόλου τὴν σημερινήν της οἰκονομικὴν ἀκμὴν καὶ ἄνθησιν, ὁμιλεῖ πλέον μόνον του περὶ τῶν ὠφελημάτων τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τὴν Συμμαχικὴν νίκην καὶ τὴν συνεπείᾳ αὐτῆς ἐξασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας τῶν θαλασσῶν. Εἶναι δὲ γεγονὸς ὅτι ἡ Εὐρώπη, ἐπισήμως τοὐλάχιστον, οὐδέποτε ἐζήτησε τὴν πλήρη ἀκύρωσιν τῶν Πολεμικῶν Χρεῶν. Ἀπεναντίας ἀνεγνώρισε πάντοτε καὶ πληρώνει κανονικῶς τὰ ἐμπορικά της πρὸς τὴν Ἀμερικὴν Χρέη, τὰ κέρδη δηλαδὴ τὰ ὁποῖα εἶχεν αὕτη ἀποκομίσει πρὸ τῆς εἰσόδου της εἰς τὸν Πόλεμον,

ζητεῖ δὲ μόνον μίαν δικαίαν κατανομὴν τῶν πολιτικῶν της Χρεῶν, δηλαδὴ τῶν κερδῶν τὰ ὁποῖα ἐξηκολούθησε νὰ ἀποκομίζῃ εἰς βάρος της ἡ Ἀμερικὴ καὶ μετὰ τὴν εἴσοδόν της εἰς τὸν Πόλεμον.

Δὲν ὑπάρχει δὲ καμμία ἀμφιβολία ὅτι τὰ χρέη ταῦτα τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀμερικήν, εἴτε πολιτικῆς εἴτε ἐμπορικῆς φύσεως, ἀντιπροσωπεύουν διὰ τὴν Ἀμερικὴν, κατὰ μέγιστον μέρος κέρδη. Πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ σημειώσῃ κανεὶς τὰς κολοσσιαίας διακυμάνσεις τῶν τιμῶν ἐν Ἀμερικῇ ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς ἐκκρήξεως τοῦ Πολέμου. Τοιουτοτρόπως ὁ σῖτος ὁ ὁποῖος ἐτιμᾶτο τῷ 1915 πρὸς 85 σέντς ἀνῆλθε τῷ 1918 εἰς 2 δολ. καὶ τῷ 1919 εἰς 2 δολ. 40 σέντς. Οἱ ναῦλοι μεταξὺ Νέας-Ὑόρκης καὶ Χάβρης οἱ ὁποῖοι πρὸ τοῦ Πολέμου ἐποίκιλον μεταξὺ 6—7 δολ. κατὰ τόννον ἀνῆλθον τῷ 1914 εἰς 35 δολ. τῷ 1916 εἰς 40 καὶ 1917—1918 εἰς 60—75 δολλάρια. Ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν, ὁπότε ὁ κίνδυνος ἐν τῶν ὑποβρυχίων εἶχε παρέλθῃ, ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις ἐξηκολούθη νὰ χρεώνῃ τὰς διὰ τοῦ Ἐμπορικοῦ της Στόλου μεταφορὰς μὲ ναύλους 70—75 δολ. δηλαδὴ μὲ τὸ δεκαπλάσιον εἰς χρυσὸν τῶν προπολεμικῶν τοιούτων. Εἶναι προφανὲς λοιπὸν ὅτι αἱ τεράστιαι αὗται αὔξησεις τῶν τιμῶν, ὅσον καὶ ἂν ἀντιπροσωπεύουν εἰς κλάδους τινὰς αὔξησιν τῆς τιμῆς κόστους, τελικῶς σημαίνουν διὰ τὴν Ἀμερικὴν κέρδη καὶ μάλιστα κέρδη μεγάλα. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς δὲ τοῦ Pietri ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀγορῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπὸ τοῦ 1914—1920 ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν πραγματικῶν τιμῶν τῶν ἀγορῶν αὐτῶν καὶ τῶν τιμῶν τὰς ὁποίας ἐπλήρωσεν ἡ Εὐρώπη ἀνέρχεται κατὰ μέσον ὅρον τοὐλάχιστον εἰς 43 ο/ο. Ἐπὶ τοῦ ποσοῦ δηλαδὴ τῶν 10 δισεκ. δολλαρίων τὰ 4.300 ἑκατ., τὸ ἥμισυ περίπου τῶν Διασυμ. Χρεῶν, ἀντιπροσωπεύει διὰ τὴν Ἀμερικὴν καθαρὸν κέρδος. Καὶ ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ τοῦ καθαροῦ κέρδους, ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις ἔχει ἤδη εἰσπράξει ὑπὸ μορφὴν φορολογίας ἐκτάκτων κερδῶν, τῆς ὁποίας ὡς γνωστὸν τὸ ποσοστὸν ὑπῆρξεν ὑψηλότατον, τοὐλάχιστον 1—1.5 δισεκ. δολλαρίων. Οἱ Εὐρωπαῖοι λοιπὸν καλούμενοι νὰ ἐκτελέσωσι τὰς πρὸς τὴν Ἀμερικὴν ὑποχρεώσεις των, ἀναληφθείσας ὑφ' οὓς ὅρους ἐξηγήσαμεν ἀνωτέρω, πρόκειται νὰ μὴ καταβάλουν μόνον τὴν ἀξίαν τῶν διαφόρων ἐν Ἀμερικῇ ἀγορῶν των ἀλλὰ καὶ 43 ο/ο περίπου ἐπὶ πλέον αὐτῆς συγχρόνως δὲ πρόκειται νὰ πληρώσουν ἐκ νέου εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Κυβέρνησιν ἕνα μέγα ποσὸν εἰσπραχθὲν ἤδη παρ' αὐτῆς ὑπὸ μορφὴν φορολογίας τῶν ἐκτάκτων κερδῶν τῶν πραγματοποιηθέντων ἐκ τῶν ἀγορῶν αὐτῶν. Ἑπομένως ἡ Ἀμερικὴ καίτοι οὐδεμίαν ἐδαφικὴν ἐπέκτασιν ἢ μερίδα ἐκ τῶν ἐπανορθώσεων ἔλαβε διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν ὄχι μόνον ἐπιβαρύνει τοὺς ἄλλους Συμμάχους μὲ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἐξόδων καὶ θυσιῶν τοῦ πολέμου ἀλλὰ καὶ πραγματοποιεῖ εἰς βάρος των τεράστια κέρδη.

Πλὴν ὅμως τῶν ἐπιχειρημάτων αὐτῶν ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ἕνα ἄλλο ὑπὲρ τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν, τὸ ὁποῖον ἴσως ἐπηρέασεν καὶ ἐπι-

ρεάζει περισσότερον παντὸς ἄλλου τὴν Ἀμερικανικὴν Κοινὴν Γνώμην. Δεδομένου, δηλαδή, ὅτι δυνάμει τῶν Liberty Bond Acts ἡ Ἀμερικὴ πρὸς κάλυψιν τῶν ἐγορῶν τῶν Συμμάχων της ἔχει ἐκδόσει ἰσόποσα σχεδὸν Δάνεια τῶν ὁποίων τὴν ὑπηρεσίαν ἐνεργεῖ καὶ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ συνεχίσῃ μέχρις ἐξοφλήσεως, διὰ τῆς ἀκυρώσεως τῶν Διασυμ. Χρεῶν θὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἐπιβαρύνῃ τελικῶς τὸν Ἀμερικανικὸν Λαόν. Καὶ τὸ ἐπιχείρημα γίνεται σοβαρώτερον λόγῳ τῶν γενικῶν ἐν Ἀμερικῇ διαμαρτυριῶν κατὰ τοῦ ποσοστοῦ τῆς σημερινῆς φορολογίας.

Τοιουτοτρόπως ὅμως εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς ζητήματος καθαρᾶς ἐσωτερικῆς διὰ τὴν Ἀμερικὴν φύσεως καὶ τὸ ἐγχείρημα θὰ ἦτο ἀληθῶς δύσκολον καὶ εἰς ἄκρον πολυσχιδὲς ἂν δὲν ὑπῆρχε πρόχειρον ἕνα ἐξαιρετικῆς σημασίας ντοκουμέντο, Ἀμερικανικῆς μάλιστα προελεύσεως, καὶ φέρον τὰς ὑπογραφὰς τῶν πλέον ἁρμοδίων διὰ τὴν ἔρευναν τοῦ ζητήματος Ἀμερικανῶν. Πρόκειται περὶ τοῦ περιφήμου Μανιφέστου τῶν Ἀμερικανῶν Διανοουμένων, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη τὴν 20 Δεκεμβρίου 1926, ἐποχὴν δηλαδὴ καθ' ἣν οἱ περισσότεροι σχεδὸν τῶν Εὐρωπαίων Συμμάχων εἶχαν ὑπογράψει πλέον μετὰ τῆς Ἀμερικῆς Συμφωνίας περὶ τοῦ τρόπου πληρωμῆς τῶν χρεῶν των, καὶ τὸ ὁποῖον κατακρίνον τὰς Συμφωνίας αὐτὰς χωρὶς νὰ συνιστᾷ τὴν ἄμεσον ἀκύρωσιν τῶν Διασυμ. Χρεῶν προτείνει τὴν σύγκλησιν μιᾶς Διεθνοῦς Διασκέψεως ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ἀπὸ γενικωτέρας καὶ ὄχι στενῶς Ἀμερικανικῆς ἀπόψεως πρὸς ἐξεύρεσιν ἑνὸς τρόπου δικαιοτέρας κατανομῆς τῶν Χρεῶν αὐτῶν. Πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Columbia University, τῶν ὁποίων φέρει τὰς ὑπογραφὰς τὸ Μανιφέστον, δίδουσι τοὺς ἑξῆς συγκριτικοὺς ἀριθμούς, τῶν ὁποίων ἡ ἀκρίβεια καθίσταται πλέον ἀναμφισβήτητος.(¹)

Τοιουτοτρόπως ὅσον ἀφορᾷ τὸ Ἐμπορικὸν Ἰσοζύγιον ἡ ὑπηρεσία τῶν Διασυμ. Χρεῶν κατὰ τὰ 4 προσεχῆ ἔτη, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπογραφεισῶν Συμφωνιῶν, μόλις ἀνέρχεται εἰς 5 ο/ο τοῦ συνόλου τῶν εἰσαγωγῶν ἢ ἐξαγωγῶν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ ποσοστὸν δὲ αὐτὸ εἶναι ἀσυγκρίτως μικρότερον τῶν διαφόρων ἐτησίων διακυμάνσεων τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἢ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρι σήμερον. Ἐπίσης ἡ ὑπηρεσία τῶν Διασυμ. Χρεῶν κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα δὲν θὰ ἀνέλθῃ οὔτε εἰς τὸ τρίτον τοῦ 1 ο/ο τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος τῆς Χώρας. Ἀκόμη δὲ καὶ ἀργότερον ὅταν αἱ δόσεις πρὸς ἐξόφλησιν τῶν Διασυμ. Χρεῶν αὐξηθοῦν εἶναι ζήτημα κατὰ πόσον θὰ μεγαλώσῃ καὶ ἡ ἀναλογία δεδομένης τῆς ταχύτητος μετὰ τῆς ὁποίας αὐξάνεται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος τὸ Ἐθνικὸν Εἰσόδημα τῆς Ἀμερικῆς. Τέλος ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φόρους αἱ δόσεις πρὸς ἐξόφλησιν τῶν Χρεῶν κατὰ τὰ 4 προσεχῆ ἔτη μόλις ἀναλογοῦν εἰς τὸ 1/10 τῆς ἀποδόσεως τοῦ Φόρου Καθα-

---

(¹) F. François—Marsal. Les Dettes Interalliées, Annexe X, p. 125—138.

ρᾶς Προσόδου κατὰ τὸ 1926. Καὶ ἡ ἀναλογία θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἡ αὐτὴ ἀργότερον ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τεραστία αὔξησις τῆς ἀποδόσεως τοῦ Ἀμερικανικοῦ income Tax.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη ὁλόκληρος ἡ ὑπηρεσία τῶν Διασυμ. Χρεῶν διετίθετο πρὸς ἐλάττωσιν μόνον τοῦ φόρου αὐτοῦ, δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ἐλάττωσις μεγαλειτέρα τῶν 2 δολ. κατ' ἄτομον καὶ μάλιστα προκειμένου περὶ εἰσοδημάτων τὰ ὁποῖα ὑπερβαίνουν τὰ 5.000 Δολ. Δεδομένου δὲ ὅτι σύμφωνα μὲ τὰς τελευταίας στατιστικὰς τὰ 90]100 τῶν Ἀμερικανῶν φορολογουμένων ἔχουν εἰσόδημα κατώτερον τῶν 5.000 δολ. γίνεται πλέον προφανὲς ὅτι διὰ τῆς ἀκυρώσεως τῶν Διασυμ. Χρεῶν οὐδεμία φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τῆς μεγίστης πλειοψηφίας τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ

Ἄλλως τε καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀριθμῶν αὐτῶν ἀρκεῖ ἕνα βλέμμα ἐπὶ τῆς κινήσεως τοῦ Ἀμερικανικοῦ Δημοσίου Χρέους διὰ νὰ πεισθῶμεν περὶ τῆς ἐσημάντου ἐπιδράσεως τῶν Διασυμ. Χρεῶν ἐπὶ τῶν ἐν γένει Δημοσίων Οἰκονομικῶν τῆς Ἀμερικῆς. Τιουτοτρόπως κατὰ τὰ ἔτη 1926 καὶ 1927 τὸ Δημόσιον Χρέος ἠλαττώθη διὰ τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων ἀποσβέστων κατὰ 2.400 ἑκ. Δολλάρια. Δεδομένου δὲ ὅτι κατὰ τὰ ἴδια ἔτη μόλις εἰσεπράχθησαν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Διασ. Χρεῶν 300-400 ἑκ. Δολλάρια τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἐκ τῶν τακτικῶν της πόρων κατώρθωσεν ἡ Ἀμερικὴ νὰ ἐξοικονομήσῃ 1 περίπου δισεκ. Δολλ. ἐτησίως, τὰ ὁποῖα καὶ διέθεσεν ἀποκλειστικῶς πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ Δημοσ. Χρέους. Ἑπομένως δὲν εἶναι ὀρθὸς ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὰ Διασ. Χρέη δύνανται οὕτως ἢ ἄλλως νὰ ἐπηρεάσουν τὸ φορολογικὸν ποσοστὸν ἐν Ἀμερικῇ ἐφ' ὅσον τόσον ὀλίγον συμβάλλουν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ δεδομένου ὅτι τὰ κολοσιαῖα ποσά, τὰ ἀναφερόμενα ἀνωτέρω, θὰ ἠδύναντο εὐκολώτατα νὰ διατεθοῦν κατὰ μέγα μέρος πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ φορολογικοῦ ποσοστοῦ ἐν συνδυασμῷ μὲ μίαν μετατροπὴν καὶ ἀσθενεστέραν ἀπόσβεσιν τοῦ Δημοσίου Χρέους. Καὶ ἡ σπουδὴ αὕτη περὶ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ Δημοσίου Χρέους ἴσως νὰ εἶναι περισσότερον παντὸς ἄλλου ἐνδεικτικὴ τῆς δυσπιστίας αὐτῶν τῶν Ἀμερικανικῶν πρὸς τὸ δυνατὸν τῆς κανονικῆς καὶ μέχρι τέλους ἐκτελέσεως τῶν ἐν ἰσχύϊ πλέον Συμφωνιῶν των μετὰ τῶν Συμμάχων (1).

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι Σύμμαχοι μετὰ τὰ ἀρχικὰ ἔτη τῶν μικρῶν καὶ εὐκόλων δόσεων δυνηθοῦν ἀκόμη νὰ συνεχίσουν μέχρι τέλους τὴν ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν των τὸ ἀποτέλεσμα δὲν θὰ εἶναι

---

(1) Ἡ ἐπίσημος Ἀμερικανικὴ ἐξήγησις τῶν ἀποσβέσεων τούτων εἶναι ὅτι τοιουτοτρόπως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐλαττοῦται ἡ ἐτησία ἐπιβάρυνσις τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Δημοσίου Χρέους, ἡ ὁποία πράγματι ἐμειώθη τὸ 1927 κατὰ 247 ἑκ. Δολλαρίων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1923, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι τοιουτοτρόπως τὰ ποσὰ ταῦτα τῶν ἀποσβέσεων διατίθενται πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Ἐθνικῆς ἐν γένει Οἰκονομίας τῆς Χώρας, δεδομένου ὅτι αἱ Ὁμολογίαι αὗται εὑρίσκονται ἀποκλειστικῶς εἰς Ἀμερικανικὰς χεῖρας. (New-York Times, January 8, 1928. Editorial)

καθὼς ἡ κοινὴ γνώμη πιστεύει ἐν Ἀμερικῇ. Διότι τοιουτοτρόπως κατὰ τὰ 60 προσεχῆ ἔτη αἱ δόσεις τῶν Συμμάχων πρὸς τὴν Ἀμερικὴν θέλουσιν ὑπερβαίνει κατὰ μέσον ὅρον τὰ 600 ἑκ. Δολλάρια ἐτησίως. Καὶ τὸ ὑπέρογκον τοῦτο ποσὸν πρέπει νὰ ἐξάγεται εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐξοικονομούμενον ἀπὸ τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῆς Εὐρώπης ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων ποικίλων αὐτῆς ἀναγκῶν καὶ κυρίως παρὰ τὴν γενικὴν ἀκαταστασίαν τῆς οἰκονομικῆς της ζωῆς, τὴν ἐλάττωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τὰς καταστροφὰς τοῦ πολέμου καὶ τοῦ πληθωρισμοῦ. Εἶναι λοιπὸν προφανὲς ὅτι ἓν ἐκ τῶν δύο πρόκειται νὰ συμβῇ. Ἢ δηλαδὴ ἀποδεχομένη τὴν οἰκονομικὴν ταύτην ὑποδούλωσιν ἡ Εὐρώπη θὰ προσπαθήσῃ δι' ἐντατικῆς ἐργασίας καὶ αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς της νὰ δημιουργήσῃ τοὺς ἀναγκαιούντας πόρους, ὁπότε ὅμως θὰ γεννηθῇ καὶ πάλιν ζήτημα τρόπου μεταφορᾶς τῶν ποσῶν αὐτῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ὅπως συνέβη καὶ μὲ τὴν Γερμανίαν, καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον ἡ πληρωμὴ νὰ γίνεται διὰ μεταφορᾶς εὐρωπαϊκῶν ἐμπορευμάτων ἢ προϊόντων εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Ἢ ἀδυνατοῦσα νὰ ἐντείνῃ περισσότερον τὰς δυνάμεις της, ὅπερ καὶ πιθανώτερον, θὰ περιορίσῃ μοιραίως τὰς δαπάνας της καὶ κυρίως τὰς ἐκ τῆς Ἀμερικῆς εἰσαγωγὰς κατ' ἴσον ποσόν.

Ἐξ ἄλλου ἡ Ἀμερικὴ θέλει καὶ κυρίως ἔχει ἀνάγκην νὰ αὐξήσῃ τὴν ἐξαγωγήν της. Ἡ παραγωγή της, τόσον ἡ γεωργικὴ ὅσον καὶ ἡ βιομηχανική, ἀνεπτύχθη τεραστίως κατὰ τὰ τελευταῖα 15 ἔτη καὶ ζητεῖ καθημερινῶς νέας ἀγορὰς πρὸς διοχέτευσιν τῶν προϊόντων της. Διὰ τῆς κανονικῆς λοιπὸν ἐκτελέσεως τῶν μετὰ τῶν Συμμάχων Συμφωνιῶν τὸ μόνον βέβαιον ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἡ ἐλάττωσις τῶν ἐξαγωγῶν τῆς Ἀμερικῆς κατὰ τὰ 600 ἑκατ. Δόλλαρια περίπου ἐτησίως. Καὶ ἡ καταπληκτικὴ ἀντίφασις τῆς Ἀμερικανικῆς Πολιτικῆς θὰ ἦτο νὰ ἐπιζητῇ τὴν προστασίαν τῆς βιομηχανίας της διὰ τῶν μεγίλων προστατευτικῶν δασμῶν, τοὺς ὁποίους καὶ καθημερινῶς ὑψώνει, ἐνῷ συγχρόνως θὰ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δέχεται καὶ περὶ τὰ 600 ἑκ. Δολλάρια ἐτησίως εἰς προϊόντα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Βιομηχανίας πρὸς ἐξόφλησιν τῶν Διασ. Χρεῶν. Ἡ δὲ κρίσις ἡ ὁποία θὰ προήρχενο ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἐλάττωσιν τῆς ἐξαγωγῆς καὶ τὴν ἀναστάτωσιν τῆς βιομηχανίας θὰ ἐξουδετέρωνε κυριολεκτικῶς τὴν μικρὰν ἐλάττωσιν τῶν φόρων τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἡ πληρωμὴ τῶν Διασυμ. Χρεῶν. Διότι εἶναι φυσικὸν μέσα εἰς τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν ἀκμὴν τῆς Χώρας οἱ σημερινοὶ ἔστω καὶ ὑψηλότεροι κάπως φόροι νὰ εἶναι ὀλιγώτερον αἰσθηταὶ ἀπ' ὅτι τυχὸν θὰ ἦσαν φόροι ἐλαττωμένοι κατά τι ἀλλ' εἰσπραττόμενοι μέσα εἰς μίαν περίοδον κρίσεως. Τὸ συμπέρασμα εἶναι λοιπὸν προφανές. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐλαχίστης ἐπιδράσεως τῶν Διασυμ. Χρεῶν ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ ποσοστοῦ ἐν Ἀμερικῇ, ἀσχέτως ἀκόμη καὶ πρὸς τὸ ἂν εἶναι ὑλικῶς δυνατὸν νὰ πληρώσουν εἰς ἀκέραιον οἱ Σύμμαχοι τὰ ὀφειλόμενα ποσὰ εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν συμφέρει εἰς τὴν Ἀμερικὴν νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν μέχρι τέλους ἐκτέλεσιν τῶν μετ' αὐτῶν Συμφωνιῶν της.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἐγνώρισαν μίαν περίοδον ἀκμῆς ἐφ' ὅσον ἀνέπτυσαν

καὶ ἐπεξέτειναν τὴν παραγωγήν των πωλοῦντες ἐπὶ πιστώσει εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἡ ἀπότομος ἐλάττωσις τῆς ἐξαγωγῆς καὶ ἡ πιθανὴ ἀναγκαστικὴ αὔξησις τῆς εἰσαγωγῆς, τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα ἡ πληρωμὴ τῶν Διασυμ. Χρεῶν, θὰ ἐπροκάλει μίαν κρίσιν τῆς ὁποίας αἱ συνέπειαι θὰ ἦσαν ὀξύτεραι καὶ ἀσυγκρίτως πλέον ὀδυνηραὶ ἀπὸ τὰ τυχὸν ὠφελήματα ἐκ τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χεῶν.

Ἄλλως τε ἡ Ἀμερικὴ πλὴν τῆς παραγωγῆς της ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐξαγάγῃ συγχρόνως καὶ τὸν χρυσὸν ὁ ὁποῖος διαρκοῦντος τοῦ πολέμου διέρρευσε πρὸς αὐτήν. Ὑπολογίζεται ὅτι μέσα εἰς τὰ θησαυροφυλάκια τῆς Federal Reserve Bank ὑπάρχει χρυσὸς ἀξίας ἄνω τῶν 1.000 ἑκ. Δολλαρίων ἔναντι τοῦ ὁποίου δὲν ἔχει ἐκδοθεῖ οὐδὲν χαρτονόμισμα. Ἡ ἐκ τῶν τόκων τοῦ ἀχρησιμοποιήτου αὐτοῦ ποσοῦ ἀπώλεια ὑπερβαίνει τὰ 100 ἑκ. Δολλάρια ἐτησίως. Καὶ ἐν τούτοις ἡ Federal Reserve Bank προτιμᾷ νὰ κρατῇ τὸν χρυσὸν αὐτὸν αἰχμάλωτον καὶ νὰ τὸν φυλάσσῃ κοιμώμενον τοιουτοτρόπως παρὰ νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸν κίνδυνον ἑνὸς πληθωρισμοῦ, ἔστω καὶ βασιζομένου ἐπὶ τοιούτου ἀντικρύσματος. Διότι, καθὼς εἶναι γνωστόν, τὸ Δολλάριον παρ' ὅλον ὅτι διετήρησε πάντοτε τὴν ἰσοτιμίαν του πρὸς τὸν χρυσὸν ἔχει ἀπωλέσει τὰ 60] 100 τῆς προπολεμικῆς ἀγοραστικῆς του δυνάμεως. Ἡ Ἀμερικὴ δηλ. πάσχει ἀπὸ ἕνα πληθωρισμὸν χρυσοῦ καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον καὶ τὰ περισσότερα Κράτη τῆς Εὐρώπης πάσχουν ἀπὸ πληθωρισμὸν χαρτονομίσματος. Παρ' ὅλην δὲ τὴν μεταξύ των διαφορὰν οἱ ἐκ τῶν δύο τούτων πληθωρισμῶν κίνδυνοι καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν ζημίαι εἶναι μεγάλαι (1).

Καὶ ἡ Ἀμερικὴ δὲν χάνει μόνον τοὺς τόκους τῶν ἀχρησιμοποιήτων αὐτῶν ποσῶν. Στερεῖ συγχρόνως αὐτῶν καὶ τὴν ἔχουσαν ἀνάγκην Κεφαλαίων Εὐρώπην καὶ τοιουτοτρόπως στερεῖ ἐμμέσως καὶ τὴν παραγωγὴν της μιᾶς εὐκαιρίας ὅπως ἐνταθῇ χάρις εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῆς Εὐρώπης τὴν ὁποίαν ἀναγκαίως θὰ ἐπροκάλει μία ἐλευθέρα καὶ ἄνετος κυκλοφορία τῶν Κεφαλαίων. Εἰς τὰς Δυτικὰς Πολιτείας ἡ ἐξέγερσις τῶν Γεωργικῶν πληθυσμῶν, οἱ ὁποῖοι κυρίως ὑφίστανται τὰ βάρη τῶν ὑψηλῶν τελωνειακῶν δασμολογίων, ἐντείνεται διαρκῶς. Διότι ποῖον ἐπὶ τέλους εἶναι τὸ ὄφελος των ἀπὸ τὴν εὐθήνιαν καὶ ἀφθονίαν τῶν Κεφαλαίων εἰς τὴν Χώραν των ἢ τὴν καταπληκτικὴν ἀληθῶς διάδοσιν τῶν βενζιναρότρων καὶ ἄλλων γεωργικῶν ἐργαλείων ὅταν εἶναι εἰς τὸ τέλος ἀναγκασμένοι νὰ πωλοῦν εὐθηνὰ τὴν ἐνταθεῖσαν παραγωγὴν των, ἐνῷ ἀντιθέτως πληρώνουν ἀκριβώτατα τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα ποῦ καταναλίσκουν; Παρὰ τὴν ἀρχικὴν ἐπικράτησιν τοῦ δημαγωγικοῦ πνεύματος καὶ παρὰ τὴν διαρκῆ πολιτικὴν ἐκμετάλλευσιν ἀρχίσει βαθμηδὸν νὰ σχηματίζεται καὶ εἰς τὰς πλέον μακρυνὰς Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς μία νέα ἀντίληψις εὐρυτέρα καὶ πλέον ἐπιστημονική,

(1). Francis Delaisi, Les Contradictions du monde moderne, Paris, 1925, p 483-485.

μία μοιραία σύνδεσις αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος τῆς Χώρας πρὸς ἕνα δικαιότερον τρόπον κατανομῆς καὶ ἀποσβέσεως τῶν Διασυμ. Χρεῶν.

Ὑπὸ τοὺς ὅρους αὐτοὺς δὲν εἶναι καὶ τόσον δύσκολον νὰ ἀνεύρῃ κανεὶς τὴν ἀληθῆ ἄποψιν καὶ τοὺς ἀπωτέρους σκοποὺς τῆς Ἀμερικανικῆς πολιτικῆς εἰς τὸ ζήτημα τῶν Διασυμ. Χρεῶν. Διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι οὐδεὶς πιστεύει σοβαρῶς ἐν Ἀμερικῇ σήμερον εἰς τὴν ὕπαρξιν ἢ τὸ δυνατὸν τῆς ἀναπτύξεως ἑνὸς ἰμπεριαλιστικοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἔθετεν ὡς βάσιν τὴν οἰκονομικὴν ὑποδούλωσιν τῆς Εὐρώπης. Αἱ εὔγλωτοι καὶ τόσον εἰλικρινεῖς διαμαρτυρίαι τῶν πλέον χαρακτηριστικῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀμερικανικῆς ἡγουμένης τάξεως, τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω, καὶ συγχρόνως ἡ ἀκριβὴς παρ' αὐτῶν σύνδεσις τῶν συμφερόντων τῆς Χώρας των μὲ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς οἰκονομικῆς πίστεως τῆς Εὐρώπης καὶ τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τῶν παγκοσμίων οἰκονομικῶν ρευμάτων ἀποτελοῦν τὴν καλλιτέραν δυνατὴν ἐγγύησιν ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἐξ ἄλλου αἱ σημεριναὶ καὶ αὐριαναὶ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι τῆς Ἀμερικῆς ὄχι μόνον δὲν καθιστοῦν ἀναγκαίαν καὶ ἀπαραίτητον τὴν ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν αὐτῶν διὰ τὴν Ἀμερικὴν ἀλλ' ἐν πολλοῖς τὴν ἐμφανίζουν καὶ ὡς ἀντιτιθεμένην πρὸς τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τῆς Χώρας. Ἀπομένει λοιπὸν ἡ τρίτη ἄποψις περὶ τῆς ὁποίας ὡμιλήσαμεν ἀνωτέρω. Μήπως δηλ. ὑπὸ τὴν ἐπιμονὴν αὐτὴν περὶ ἐξοφλήσεως τῶν Διασυμ. Χρεῶν κρύπτονται καθαρῶς πολιτικοὶ σκοποὶ πρὸς ἐπικράτησιν τῶν ὁποίων ἡ Ἀμερικὴ προσπαθεῖ νὰ κρατήσῃ μίαν πλεονεκτικὴν ἐπί τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν θέσιν. Καὶ τὴν ἄποψιν αὐτὴν καθιστοῦν πλέον ἀληθοφανῆ τόσον ἡ γενικὴ γραμμὴ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ἀμερικῆς ὅσον καὶ ἡ γενική της στάσις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν Διασυμ. Χρεῶν.

Διότι εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι αἱ συναφθεῖσαι μετὰ τῶν Συμμάχων Συμφωνίαι ἀπέχουν παρὰ πολὺ ἀπὸ τὰς ἀρχικὰς ἀξιώσεις τῆς Ἀμερικῆς περὶ πληρωμῆς εἰς ἀκέραιον τῶν Διασυμ. Χρεῶν. Ἔναντι τῶν αὐστηροτάτων καὶ ἀκάμπτων ὅρων τοὺς ὁποίους ἔθεσαν αἱ Liberty Bond Acts οἱ Ἀμερικανοὶ ἐδέχθησαν μίαν συμβιβαστικὴν κεφαλαιοποίησιν ἡ ὁποία κατὰ μέσον ὅρον μόλις ὑπερβαίνει τὰ 50% τῶν ἀρχικῶν ποσῶν· Ἐπίσης παρὰ τὴν αὐστηράν των ἄρνησιν ὅπως δεχθοῦν οἱανδήποτε σύνδεσιν τῆς πληρωμῆς τῶν Διασυμ. Χρεῶν μὲ τὴν πληρωμὴν τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων, παρεδέχθησαν τελικῶς ὡς βάσιν τοῦ κανονισμοῦ τῶν χρεῶν τὴν πρὸς πληρωμὴν ἱκανότητα ἑκάστου τῶν Συμμάχων. Τοιουτοτρόπως ὅμως μοιραίως συνέδεσαν καὶ ἐξήρτησαν τὴν πληρωμὴν τῶν Διασυμ. Χρεῶν ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων. Διότι εἶναι προφανὲς ὅτι ἂν μίαν ἡμέραν διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον αἱ Γερμανικαὶ Ἐπανορθώσεις παύσουν νὰ ἀποδίδουν τότε ἡ πρὸς πληρωμὴν ἱκανότης τῶν Συμμάχων θέλει ἐλαττωθεῖ καὶ κατὰ συνέπειαν θέλει ἀνατραπεῖ αὐτὴ ἡ βάσις τῶν Συμφωνιῶν.

Ἀλλὰ τότε πρὸς τί ἡ ἐπιμονὴ τῆς Ἀμερικῆς ἐφ' ὅσον παρ' ὅλην τὴν ἀσκηθεῖσαν πίεσιν δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τὴν ἀναγνώριν τοῦ ἡμί-

σεως μόνον τῶν ἀπαιτήσεών της καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον τελείως ἀβέβαιον ὡς πρὸς τελικὴν πληρωμήν των, καὶ ἀκόμη πρὸς τί ἡ ἄρνησις ὁἱουδήποτε συνδέσμου αὐτῶν πρὸς τὰς Γερμανικὰς Ἐπανορθώσεις ἀφοῦ ὁ σύνδεσμος αὐτὸς ὑπάρχει ἐμμέσως καὶ καθίσταται ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀναπόφευκτος; Τὴν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα καὶ τὰς ἀντιφάσεις αὐτὰς ἔσπευσαν νὰ δώσουν αὐτοὶ οἱ Ἀμερικανικοί. Τὴν ἑπομένην τῆς ὑπογραφῆς τῆς Γαλλο-Ἀμερικανικῆς Συμφωνίας οἱ Times τῆς Νέας Ὑόρκης εἰς ἕνα περίφημον ἄρθρον των καθώριζαν ὡς ἑξῆς τὴν ἄποψιν τῆς Ἀμερικῆς. «Ὅλος ὁ κόσμος ἀναγνωρίζει σήμερον ὅτι αἱ ὑπογραφεῖσαι μετὰ τῶν Συμμάχων Συμφωνίαι ἔχουν μόνον προσωρινὸν χαρακτῆρα. Ἐντὸς ὀλίγου θὰ τεθῇ καὶ πάλιν τὸ ζήτημα ἀν θὰ δυνηθῶμεν τέλος νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὰ πολεμικὰ αὐτὰ χρέη ὡς ἕνα ὅπλον διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν πληρέστερον καὶ κατὰ τρόπον πλέον ἄμεσον τοὺς μεγάλους σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἐδημιουργήθησαν τὰ χρέη ταῦτα. Καὶ οἱ σκοποὶ αὐτοὶ εἶναι ἡ εἰρήνη, ἡ διεθνὴς συνεννόησις, ἡ ἀνάληψις καὶ ἀνανέωσις τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, τὸ ἄνοιγμα νέων ἀγορῶν διὰ τὴν παραγωγήν μας. Ἂν θέλωμεν δὲ πράγματι νὰ ἐπιτύχωμεν τὰ μεγάλα αὐτὰ ὠφελήματα ὄχι μόνον δι' ἡμᾶς καὶ δι' ὁλόκληρον τὸν κόσμον θὰ ἀποτελέσῃ ἐκ μέρους μας ἕνα δεῖγμα ἐξαιρετικῆς ἱκανότητος ἄν, εἰς ἕνα προσεχὲς μέλλον, χρησιμοποιήσωμεν πρὸς τοῦτο τὴν κρονομιοῦχον στρατηγικήν μας θέσιν, τοὺς πιστωτικοὺς δηλαδὴ τίτλους τοὺς ὁποίους κατέχομεν ἐπὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν».

Καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ αὕτη δήλωσις ἔχει μεγαλειτέραν σημασίαν ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν σημερινὴν θέσιν τοῦ ζητήματος τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων, μετὰ τῆς τύχης τῶν ὁποίων, εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν ἡ Ἀμερικὴ τὸ παραδέχεται, εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένη καὶ ἡ τύχη τῶν Διασυμ. Χρεῶν. Διότι σήμερον δὲν ἀποτελεῖ μυστικὸν διὰ κανένα τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Σχέδιον Dawes, τὸ ὁποῖον ῥυθμίζει τὴν πληρωμὴν τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων, δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ κανονικῶς ἐπί μακρὸν χρόνον. Ἡ τελευταία ἔκθεσις τοῦ Ἀμερικανοῦ Πράκτορος τῶν πληρωμῶν Parker Gilbert κρούει ἐμμέσως βέβαια ἀλλὰ κατὰ τρόπον σαφῆ, τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου. Καὶ τοιουτοτρόπως ὅταν ἡ μοιραία στιγμὴ πιστῇ οἱ παλαιοὶ Σύμμαχοι τοῦ Πολέμου, ἑκόντες εἴτε ἄκοντες, θὰ χρειασθῇ νὰ προβοῦν εἰς μίαν γενικὴν ἐκκαθάρισιν τόσον τῶν χρεῶν ὅσον καὶ τῶν ἀπαιτήσεών των.

Δὲν ὑπάρχει κανένα ἱστορικὸν προηγούμενον ἀκριβοῦς τηρήσεως καὶ διαρκείας διεθνῶν συνθηκῶν τοιαύτης χρονικῆς ἐκτάσεως, ὅσης ἡ ὁρισθεῖσα ὑπὸ τῶν μεταξὺ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῶν Συμμάχων Συμφωνιῶν ἑξηκονταετὴς τοιαύτη. Πολὺ δὲ περισσότερον προκειμένου περὶ ὑποχρεώσεων χαρακτῆρος ὄχι πολιτικοῦ ἀλλὰ καθαρῶς οἰκονομικοῦ. Ἂν δὲ ἀμφισβητεῖται, καὶ τόσον εὐλόγως, τὸ δυνατὸν τῆς μετά τινα χρόνον ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Γερμανίας, αἱ ὁποῖαι μάλιστα δὲν ἔχουν τὸν χαρακτῆρα πολε-

μικῆς ἀποζημιώσεως τῶν νικητῶν παρὰ τῶν ἡττημένων· ἀλλὰ μόνον ἐπανορθώσεως τῶν εἰς τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας προξενηθεισῶν καταστροφῶν, μιᾶς πράξεως δηλαδὴ καθαρᾶς δικαιοσύνης, πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ νοηθῇ κἂν ἀξίωσις πληρωμῆς χρεῶν συναφθέντων μεταξὺ Συμμάχων ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ τὰς περιστάσεις ποὺ ἐξεθέσαμεν ;

Εἶναι προφανὲς λοιπὸν ὅτι ὁ συμψηφισμὸς τῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῶν Χρεῶν ποῦ ἐγεννήθησαν ἀπὸ τὸν Πόλεμον ἔχει καταστῆ μοιραῖος καὶ ἀναπόφευκτος. Ἀκαιβῶς δὲ αὐτὴν τὴν πλεονεκτικὴν θέσιν ἐπεζήτησε νὰ κρατήσῃ ἡ Ἀμερικὴ κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν λογ]σμῶν. Ἡ Ἀμερικὴ δηλαδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ ἀποδεχθῇ ἐκ τῶν προτέρων μίαν ὑποχρεωτικὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀπαιτήσεως της τούτων ἀφίνουσα τοιουτοτρόπως ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων καὶ τὸν κίνδυνον μιᾶς νέας καταλήψεως τοῦ Ροὺρ καὶ νέας διαταραχῆς τῶν Οἰκονομικῶν ρευμάτων καὶ διεθνῶν συναλλαγῶν. Καὶ εἰς τὸ βάθος ἡ μετ' ἐπιμονῆς καὶ αὐστηρότητος ἐφαρμοσθεῖσα πολιτική της, ὅσον καὶ ἂν κατεκρίθη ὡς ἐγωϊστικὴ παρὰ τῶν Εὐρωπαίων, κατέληξεν εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ μίαν ἀναμφισβητήτως εὐνοϊκὴν διὰ τοὺς Συμμάχους κατάστασιν. Διότι διὰ τῶν ὑπογραφεισῶν Συμφωνιῶν περὶ τοῦ τρόπου πληρωμῆς τῶν Διασυμμαχικῶν Χρεῶν ὄχι μόνον ἐξεκαθαρίσθησαν καὶ ρητῶς καθωρίσθηκαν τὰ ὑπὸ τῶν Συμμάχων ὀφειλόμενα ποσά, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν ἀπαραίτητον προθπόθεσιν παντὸς συμψηφισμοῦ, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως περιωρίσθησαν τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς τὸ ἥμισυ περίπου τῶν ἀρχικῶν, τὰ ὁποῖα ἄνευ τοῦ περιορισμοῦ τούτου θὰ ὑπερέβαινον ἀσφαλῶς τὴν ἀξίαν τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων.

Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ συμψιφισμὸς δὲν θὰ γίνῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνεκκαθαρίστων ἐξογκωμένων ποσῶν, ἴσως δὲ νὰ ἀπομείνῃ καὶ κάποιον πιστωτικὸν ὑπόλοιπον ὑπὲρ τῶν Συμμάχων ἐκ τῶν Γερμανικῶν Ἐπανορθώσεων, ὑπόλοιπον ὅμως ἀνάλογον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀντοχὴν τῆς Γερμανίας.

Πάντως ὁ συμψηφισμὸς αὐτὸς εἶναι πλέον μόνον ζήτημα χρόνου. Καὶ ἂς ἐλπίσωμεν διὰ τὸ καλὸν ὅλων, τόσον τῶν πιστωτῶν ὅσον καὶ τῶν ὀφειλετῶν, καὶ τῶν νικητῶν καὶ τῶν ἡττημένων, ὅτι ἡ ὥρα του δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ σημάνῃ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΣΥΜΜΑΧΙΚΩΝ ΧΡΕΩΝ

ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ	ΔΑΝΕΙ						
	Μ. Βρετανία			Καναδᾶς	Γαλλία		
	Πιστώσεις	Βοηθήματα	Σύνολον	Πιστώσεις	Πιστώσεις	Βοηθήματα	Σύνολον
Μ. Βρετανία				69.721	359.823		359.823
Dominions	723.661		723.671				
Ἀρμενία		4.487	4.487				
Αὐστρία		62.308	62.308			96	96
Βέλγιον		43.794	43.794	6.291	711.012		711.012
Βελγ. Κογκὸ	17.275		17.275				
Τσεχοσλοβακία		6.715	6.715			110.782	110.782
Ἐσθονία		1.221	1.221			2.026	2.026
Φινλανδία							
Γαλλία	2.927.604		2.927.604	5.730			
Γαλλία-Πολωνία							
Γερμανία							
Ἑλλὰς	108.996		108.996	7.520	166.173		166.173
Οὐγγαρία		626	626			193	193
Ἰταλία	2.568.591		2.568.591		163.857		163.857
Λατβία		98	98			2.219	2.219
Λιβερία							
Λιθουανία		82	82			1.158	1.158
Νικαράγουα							
Πολωνία	436	20.223	20.659			203.808	203.808
Πορτογαλλία	99.593		99 593				
Ρουμανία	114.589	11.297	125.886	20.449	227.933		227.933
Ρωσσία	4.321.976		4.321.976	55	1.073.080	92.640	1.165.720
Σερβία	127.461	10.389	137.850		2.509	346.435	348.944
Οὐκρανία							
Ἡνωμ. Πολιτεῖαι							
Σύνολον	11.010.182	161.240	11.171.422	109.766	2.704.387	759.357	3.463.744

ΑΤΑ ΤΗΝ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1923 (ΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ)

Ι Τ Α Λ Ι Α			Ρωσσία	Ἡ. Πολιτεῖαι			Σύνολον		
Πιστώσεις	Βοηθήματα	Σύνολον	Πιστώσεις	Πιστώσεις	Βοηθήματα	Σύνολον	Πιστώσεις	Βοηθήματα	Σύνολον
133.788		133.788	1.265.160	4.661.000		4.661.000	6.489.492		6.489.492
							723.661		723.661
							7.213.153		7.213.153
					14.263	14.263		18.750	18.750
	62.634	62.634			28.386	28.386		153.424	153.424
				190.013	264.450	454.463	907.316	308.244	1.215.560
							17.275		17.275
	34.843	34.843			110.906	110.906		263.246	263.246
					16.789	16.789		20.036	20.036
					9.000	9.000		9.000	9.000
96.624		96.624		3.847.521	143.137	3.990.658	6.877.479	143.137	7.020.616
	2.443	2.443						2.243	2.243
	5	5						5	5
27		27		16.500		16.500	299.216		299.216
					1.989	1.989		2.808	2.808
				2.015.079		2.015.079	4.747.527		4.747.527
					6.032	6.032		8.349	8.349
					31	31		31	31
					5.978	5.978		7.218	7.218
					176	176		176	176
	13.698	13.698			182.471	182.471	436	420.200	420.636
							99.593		99.593
32.582		32.582		15.507	28.292	43.799	411.060	39.589	450.649
6.972	237	7.209		236.726	5.177	241.903	5.638.809	98.054	5.736.863
3.141	236	3.377			61.587	61.587	133.111	418.647	551.758
	8	8						8	8
2.750		2.750					2.750		2.750
275 884	114.104	389 988	1.265.160	10.982.346	878 644	11.861.010	26.347.725	1.913.365	28.261.090

Σημείωσις. Ὁ πίναξ οὗτος καταρτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν περιλαμβάνει πλὴν τῶν διασυμμαχικῶν πιστώσεων καὶ τὰ διάφορα ποσά, ἅτινα ἐχορηγήθησαν μετὰ τὴν ἀνακωχὴν τόσον εἰς τοὺς Συμμάχους καὶ τὰ νέα Κράτη, ἅτινα ἐδημιουργήθησαν μετὰ τὸν πόλεμον, ὅσον καὶ εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ Γερμανίαν, διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου καταστροφῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Calmette (Germain) Les dettes Interalliées. Paris. 1926.—
François - Marsal (F). Les dettes Interalliées. Paris. La Renaissance du livre.
Delaisi (Francis). Les Contradictions du Monde Moderne. Paris, Payot, 1925—.
Lacout (Georges). Le retour à l'étalon d'or. Paris, Payot, 1926.—
Bonnet (George-Edgar). La politique monétaire anglaise d' après-guerre. Paris. 1923.—
Martin (Paul - Cermain) Les déplacements du pôle monétaire de 1914 à 1923, Paris, 1923.—
Rist (Charles). La déflation en pratique, Paris, 1924.—
Nogaro (Bertrand) Réparations, dettes Interalliées et Réstauration Monétaire, Paris, 1923.—
Tardieu (André). La Paix, Paris, 1921.—
Klodz (L). Les dettes de guerre Interalliées. Conférence au Comité National d' Études 25 Mai 1925.—
Ribot (Aléxandre). Lettres à un ami. Souvenirs de ma vie politique. Paris, 1924.—
Baker (Ray Stannard). Woodrow Wilson and world settlement. New—York, Doubleday, 1922.—
Keynes (J.—M.) Economic Consequences of M. Churchill, London 1925.
Moulton (H.-J. The French debt Problem, London, 1924.—
Homberg (Octave). Le financier dans la cité, Paris, 1926.
Homberg (Octave) La grande injustice, Paris, 1927.—
Novitsky (W). La Dette publique de la Russie, Paris, 1922.—
Vissering (G). Problèmes internationaux économiques et financiers Paris 1920.—

ΕΓΓΡΑΦΑ ΕΠΙΣΗΜΑ—ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ—ΑΡΘΡΑ

Inventaire de la situation financière de la France au début de la treizième législature, ptesenté par M. Clémentel, Ministre des Finances. Paris, Imprim. Nationale 1924.—
Annual reports of the secretary of the Treasury, Washington, D. C. 1920, 1921, 1922, 1923, 1924.—
Hearings before the committeeon finance United States Senate . . . on S 2135, a bill to enable the refunding of obligations of foreign governments, July 1921—.
Finance accounts, London, 1920—1924.
Europe Nouvelle, 18 Février 1922, 3 Février 1924, 13 Septembre 1924, 29 Août 1925, 31 Octobre 1925.
Temps 2 Juin 1922, 5 Juillet 1922, 3, 5, 23, 26, 27 Août 1922, 3 Septembre 1922, 25 Juin 1924, 11 Juillet 1924, 12 Décembre 1924, 28, 30, Août 1925, 30 Septembre 1925, 13 Octobre 1925 15, 16, Juillet 1926.
Times.— July 7, 1926, July 23, 1926.
New-York Times October 28, 1925, April 30, 1926, January 8, 1928.
American Economic Review 1925, No 15. H. G. Moulton. War Debt and International Trade Theory.
Economic Journal, 1921, No 31. Trouton. Cancellation of Inter—Allied Debts.
Nation. January 10, 1925. By J. M. Keynes.
Foreign Affairs April, 1925 By A. Rathbon.
Manifeste des Intèlectuels Américains. Dans: François Marsal, les Dettes Interalliées p. 125—138.
Seligman (Edwin) Reply to M. Herbert Hoover. New - York Times, November 5, 1922.